

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Грінченко Р.В.

(підпис)
“ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

на тему:

«ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТІК»))»

Виконавець:

студент факультету ФЕУП

Кохан Сніжана Андріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Літвінова Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Сутність та значення прибутку для підприємства.....	5
1.2. Методологічні підходи до оцінки прибутку організації.....	10
1.3. Особливості управління прибутком підприємства в сучасних умовах.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ТЕХНІКО–ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТІК».....	23
2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «Баядера Логістік».....	23
2.2. Аналіз основних техніко–економічних показників діяльності ТОВ «Баядера Логістік».....	30
2.3. Аналіз динаміки та структури прибутку ТОВ «Баядера Логістік».....	38
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТІК».....	45
3.1. Підвищення прибутку ТОВ «Баядера Логістік» за рахунок впровадження ERP–системи.....	45
3.2. Підвищення прибутку ТОВ «Баядера Логістік» за рахунок виробництва екологічної продукції.....	50
ВИСНОВКИ.....	61
Список використаних джерел.....	65
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Актуальність теми. Основна мета діяльності будь-якого підприємства полягає в максимізації прибутку при мінімізації витрат. В умовах сучасної конкуренції на ринку компанії мають активізувати свої зусилля, щоб не лише зберегти свої позиції, а й забезпечити подальший сталий розвиток та досягнення лідерських позицій.

Прибуток підприємства також є важливим джерелом фінансування поряд із зовнішніми інвестиціями. Однак на багатьох вітчизняних підприємствах процес розподілу та ефективного використання прибутку стикається з низкою проблем, зокрема через помилки у короткостроковому підході до управління прибутком без урахування стратегічного планування, а також недооцінку показників фінансової стабільності. Це може призводити до збитків або навіть банкрутства. Тому виявлення зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на зміну прибутку, та розробка шляхів його підвищення є невід'ємною частиною поточної діяльності кожного суб'єкта господарювання, незалежно від розміру та специфіки діяльності.

Отже, особливу увагу слід приділяти аналізу формування і розподілу прибутку з метою виявлення потенційних резервів його зростання, необхідних для підвищення рівня конкурентоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні процесу формування, розподілу та використання прибутку в ТОВ «Баядера Логістік» та визначенні потенційних шляхів підвищення прибутку компанії.

Для реалізації поставленої мети були визначені та розглянуті наступні завдання:

- розглянути сутність та значення прибутку для підприємства;
- дослідити методологічні підходи до оцінки прибутку організації;
- охарактеризувати особливості управління прибутком підприємств в сучасних умовах;

- надати загальну характеристика діяльності ТОВ «Баядера Логістік»;
- здійснити аналіз основних техніко–економічних показників діяльності ТОВ «Баядера Логістік»;
- проаналізувати динаміки та структури прибутку ТОВ «Баядера Логістік»;
- запропонувати шляхи підвищення прибутку ТОВ «Баядера Логістік».

Об’єктом дослідження є прибуток як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємства ТОВ «Баядера Логістік».

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних підходів та практичних засад щодо формування та використання прибутку задля підвищення ефективності роботи підприємства.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи були використані методи теоретичного узагальнення, спостереження, деталізації та синтезу, графічний, порівняння та логічного узагальнення, розрахунково-аналітичний, економіко-статистичний.

Інформаційна база дослідження. Базою інформації виступили періодичні видання, монографії, підручники, навчальні посібники, статистичні дані, нормативно-правові акти, електронні джерела, звітність підприємства тощо.

Практичне значення результатів. Результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані підприємством ТОВ «Баядера Логістік» для оцінки поточного фінансового та техніко-економічного стану підприємства та можливості запровадження запропонованих шляхів підвищення прибутку .

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань) та 2 додатки. Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок комп’ютерного тексту, містить 11 таблиць та 17 рисунків.

РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та значення прибутку для підприємства

У сучасних умовах розвитку української економіки, зростання вітчизняного бізнесу проявляє особливу активність. Це впливає з інтенсивної конкуренції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, а також зі зростання вимог споживачів до товарів та послуг. Підприємства також виступають як споживачі різних видів ресурсів. Один із ключових показників фінансових результатів діяльності підприємства – це його прибуток.

Прибуток виступає основним джерелом розвитку підприємства і відображає його фінансові результати, а також цілі. Він є головною рушійною силою економічних процесів і головною метою діяльності підприємства. Прибуток не лише задовольняє внутрішні потреби підприємства, а й служить джерелом формування бюджетних ресурсів держави. Прибуток визначається як частина додаткової вартості, яка була вироблена, реалізована і готова до розподілу. Він виникає разом з витратами виробництва і є об'єктивною економічною категорією, яка формується на основі потреби в первинному розподілі додаткового продукту.

В економічній літературі не існує однозначного визначення економічної сутності категорії «прибуток підприємства». Теорія прибутку є предметом складних та часто суперечливих дискусій в наукових колах. Неоднозначність трактування цього поняття серед економістів триває вже протягом довгого часу. Оскільки прибуток відіграє ключову роль у розвитку економічної теорії, важливо відзначити різноманітність підходів до його визначення.

Меркантилісти, наприклад, вважали, що прибуток формується через міжнародну торгівлю і не виникає з грошового обігу. За Томасом Меном, максимальний прибуток можна отримати через транзитивну торгівлю. Джон Ло, який запровадив паперові гроші у Франції, стверджував, що прибуток

збільшується з випуском паперових грошей на основі їх додаткової вартості в порівнянні з металевими [1].

Фізіократи покладали основу економіки на сільське господарство, де природа сприяє створенню прибутку, як стверджував Франсуа Кене. А. Тюрго виділив прибуток на капітал як окрему категорію, наголошуючи на винагороду за ризик і талант [2].

Класична школа, представлена А. Смітом та Д. Рікардо, посиляється на виробництво як джерело прибутку. Рікардо розробив теорію, згідно з якою прибуток залежить від рівня заробітної плати [3].

Т. Р. Мальтус уточнив, що прибуток становить надлишок над витратами, який реалізується при продажу товару. За його теорією, прибуток є частиною вартості товару [4].

У ХХ столітті Й. Шумпетер розглядав прибуток як винагороду за нововведення, а Ф. Найт пов'язував прибуток з рівнем ризику. Дж. М. Кейнс акцентував увагу на прибутку як прирості капіталу протягом звітного періоду, розглядаючи його як вигоду, що перевищує первісну вартість активу [5].

І.О. Бланк визначає прибуток як грошову форму чистого доходу підприємця від вкладеного капіталу, що є його винагородою за ризики підприємницької діяльності та визначається різницею між загальним доходом і загальними витратами

Інші дослідники підкреслюють, що прибуток має велике значення як одна з головних економічних категорій, незамінна умова для розширеного відтворення, конкурентоспроможності підприємства на ринку.

За словами І.Ю. Єпіфанової та В.С. Гуменюк, прибуток є кінцевим результатом підприємства, який обчислюється відніманням валових витрат з валових доходів, отриманих протягом усього періоду діяльності. Вони зазначають, що цей підхід є спрощеним, адже існують інші види прибутку та методи їх обрахування [7].

Прибуток не представляє всі доходи, зароблені під час підприємницької діяльності, а лише ту їх частину, яка залишилася після покриття усіх витрат.

Він відображає кінцевий результат у формі різниці між загальною сумою доходів та витрат, понесених під час бізнес-операцій. Н. М. Богацька висвітлює декілька важливих аспектів прибутку[8]:

- прибуток становить лише сегмент загального доходу підприємця, отриманого від різних видів діяльності, таких як операційна, фінансова або інвестиційна;
- цей показник є частиною доходу, на який розраховує підприємець, інвестувавши свій капітал у певний бізнес з метою комерційного успіху, однак прибуток не є гарантованим;
- прибуток вказує лише на частину доходу, що залишається після вирахування усіх необхідних витрат на ведення бізнесу;
- він виражається у грошовій формі і представляє вартісну оцінку фінансового результату підприємницької діяльності.

Дослідження показують, що прибуток тісно пов'язаний з капіталом, виступаючи у формі доходу для підприємців, які інвестували свій капітал з метою отримання комерційного успіху. Ця зв'язка також характеризує ціну капіталу, що функціонує.

Значення прибутку розширюється до рівня економічного розвитку держави, де прибуток слугує не тільки основою для підприємства, але й є основним джерелом загального економічного розвитку. С.Ф. Покропивний розглядає прибуток як частину виручки, що залишається після покриття всіх витрат [9].

Згідно законодавства України, прибуток визначається як різниця між валовим доходом і валовими витратами з урахуванням амортизації, визначаючи фінансовий результат діяльності підприємства [10].

Формування та розподіл прибутку підприємства регулюється за допомогою Господарського кодексу України, Податкового кодексу України, законодавчих актів України про бухгалтерський облік та фінансову звітність, національних бухгалтерських стандартів, а також методичних настанов від Міністерства фінансів України. Господарський кодекс України (стаття 142)

пояснює, що прибуток підприємства, що вираховується як різниця між загальним доходом і сумою витрат та амортизації за період, є мірою фінансових результатів його діяльності. Згідно з Національним стандартом бухгалтерського обліку 1, прибуток – це різниця, на яку доходи перевищують витрати [11].

І.О. Бланк у своїх роботах виділяє кілька аспектів прибутку. Він описує його як форму доходу підприємця, але зазначає, що це недостатньо для повного розуміння прибутку, адже існують діяльності, наприклад політична чи благодійна, де прибуток не є головною метою. Прибуток тісно пов'язаний з капіталом і є відображенням його вартості в діяльності підприємця, що вкладає кошти з метою отримання комерційного успіху. Однак прибуток не є гарантованим, а залежить від управлінських навичок та зовнішніх умов. Він також компенсує ризик, оскільки між прибутком та ризиком існує пряма пропорційна залежність [6].

Для глибшого розуміння значення прибутку необхідно розглянути його основні функції, які дозволяють оцінити його роль у діяльності підприємства. Науковці виділяють три ключові функції прибутку:

Оціночна функція

- прибуток слугує індикатором, за допомогою якого можна оцінити якість і ефективність роботи підприємства за певний період. Він дозволяє зрозуміти, наскільки успішно підприємство здійснює свою діяльність у різних напрямках, забезпечуючи оцінку їх результативності.

Розподільча функція

- прибуток використовується як ресурс для розвитку та фінансування діяльності підприємства. Ця функція забезпечує можливість реалізації інвестиційних проєктів, проведення необхідних заходів і також є джерелом для сплати податків на різні рівні бюджету.

Стимулююча функція

- прибуток виступає як ключовий стимул для власників і співробітників підприємства, мотивуючи їх до ефективної та раціональної роботи. Він стає основою для виплати дивідендів та бонусів, стимулюючи досягнення особистих та корпоративних цілей.

Рисунок 1.1 – Ключові функції прибутку

Джерело: [12]

Класифікація видів прибутку відіграє ключову роль у фінансовому плануванні та аналізі, дозволяючи компаніям ефективно управляти різними джерелами доходів та оптимізувати податкове навантаження рис.

1. В залежності від виду діяльності, результатом якої є прибуток, виділяють:

- – прибуток від реалізації товарів та платних торговельних послуг (прибуток від торговельної діяльності);
- – прибуток від реалізації продукції неторгової сфери діяльності (виробничої, транспортної, посередницької тощо);
- – прибуток від реалізації майна, яке є власністю підприємства (основних фондів, нематеріальних активів);
- – прибуток від проведення позареалізаційних операцій, до складу якого входять: прибуток від інвестиційної діяльності, прибуток від орендних операцій, прибуток від інших позареалізаційних операцій.

2. В залежності від порядку визначення:

- – валовий прибуток – характеризує кінцевий результат проведення всіх видів діяльності, є сумою отриманих прибутків (збитків).
- – оподаткований прибуток, визначається як різниця між валовими доходами та валовими витратами підприємства-платника податку на прибуток, зменшений на суму амортизаційних відрахувань.
- – чистий прибуток – характеризує обсяг прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати податку на прибуток та інших податків, обов'язкових платежів та зборів, що сплачуються за рахунок прибутку.

3. В залежності від методики оцінки:

- – номінальний прибуток – характеризує фактично одержану величину прибутку.
- – реальний прибуток – це номінальний прибуток, перерахований з урахуванням інфляції, який характеризує реальну купівельну спроможність чистого доходу, отриманого підприємством.

4. В залежності від мети визначення:

- – бухгалтерський прибуток дорівнює обсягу валового прибутку.
- – економічний прибуток – різниця між виручкою від реалізації та всіма витратами підприємства, в тому числі витратами втрачених можливостей (втрати на споживання якогось ресурсу, які виміряні з точки зору вигоди, що «втрачена» через невикористання цього ресурсу найкращим альтернативним шляхом). Економічний прибуток менший від бухгалтерського на величину неявних витрат підприємства.

5. В залежності від розмірів:

- – мінімальний;
- – цільовий;
- – максимальний.

Рисунок 1.2 – Класифікація видів прибутку

Джерело: складено автором на основі [13-18].

1.2. Методологічні підходи до оцінки прибутку організації

Економічний аналіз представляє собою систему взаємопов'язаних методів дослідження та наукового аналізу різних явищ, процесів, дій та їх результатів у сфері економіки. У контексті економіки, його основна мета – встановлення закономірностей та тенденцій розвитку економічних результатів, а також оцінка впливу різних чинників на ефективність діяльності підприємства [19].

Власники підприємств, очевидно, зацікавлені в стабільному функціонуванні, розвитку та прибутковості своїх підприємств. Це можливо лише за умови досягнення прибутку та ефективного управління ним.

Оцінка прибутку організації є важливою частиною фінансового аналізу, що допомагає керівникам приймати обґрунтовані рішення. Існує кілька методологічних підходів до оцінки прибутку, кожен з яких має свої переваги та недоліки. Ось деякі з них:

1. Традиційний бухгалтерський підхід базується на фінансовій звітності підприємства, зокрема на розрахунку чистого прибутку.

Цей підхід включає:

- доходи – всі грошові надходження від реалізації продукції або послуг.
- витрати – всі грошові витрати, пов'язані з виробництвом продукції або наданням послуг, включаючи собівартість продукції, адміністративні витрати, витрати на маркетинг тощо.

Формування прибутку залежить від об'єктивних процесів, що відбуваються в суспільстві, сфері виробництва та розподілу валового внутрішнього продукту. Прибуток відображає результати фінансово-господарської діяльності підприємств і підлягає впливу різноманітних чинників. Формування прибутку має свої особливості, залежно від сфери діяльності, галузі господарства, форми власності та інших факторів. У процесі формування прибутку враховуються різні аспекти, такі як встановлений порядок визначення фінансових результатів, розрахунок собівартості продукції, загального споживчих витрат, а також визначення прибутків чи збитків від

фінансових операцій та іншої діяльності. Прибуток виступає показником ефективності діяльності підприємства і залежить від великої кількості внутрішніх і зовнішніх факторів. Ці фактори включають інфляційні процеси, законодавство, науково-технічний прогрес, соціальний розвиток регіону, обсяг виробництва і продажу, собівартість продукції, маркетингові дії та інші. У контексті формування прибутку підприємства існують два підходи: бухгалтерський і економічний [20].

Бухгалтерський підхід базується на вимогах бухгалтерського обліку та відображенні фінансових результатів, тоді як економічний підхід враховує економічні фактори, що впливають на діяльність підприємства. Обидва підходи сприяють оцінці фінансової результативності підприємства та допомагають у прийнятті рішень щодо його подальшого розвитку. Згідно зі стандартами бухгалтерського обліку (П(С)БО) в Україні, прибуток підприємства розподіляється на кілька складових [11].

Перша складова – це прибуток (збиток) від звичайної діяльності, що має декілька підкатегорій. Одна з них – прибуток (збиток) від операційної діяльності, що враховує дохід, отриманий від основної діяльності підприємства, а також інші операційні доходи. Інша підкатегорія – прибуток (збиток) від фінансових операцій, що включає дохід або втрати, отримані від інвестицій в асоційовані та дочірні підприємства, спільну діяльність, дивіденди, відсотки та інші фінансові операції. До прибутку (збитку) від звичайної діяльності також включаються інші складові, такі як дохід від реалізації основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних активів, а також дохід від неопераційних курсових різниць, безоплатно отриманих оборотних активів та інші доходи або втрати, пов'язані зі звичайною діяльністю підприємства [11].

Друга складова – це прибуток (збиток) від надзвичайних подій, яка враховує утрати або доходи, пов'язані зі стихійними лихами, технічними катастрофами, аваріями, компенсацією збитків від надзвичайних подій та інші надзвичайні доходи або витрати [11].

Рисунок 1.3 – Підходи до формування прибутку підприємства

Джерело: [20]

Загальний прибуток підприємства складається з прибутку, отриманого від звичайної діяльності та від надзвичайних подій. Близько 95% загального прибутку надходить від звичайної діяльності, основною складовою якої є прибуток від операційної діяльності, зокрема від реалізації продукції, робіт та послуг.

Прибуток від операційної діяльності має кілька джерел. Серед них – реалізація оборотних активів, таких як запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів і залишків незавершеного виробництва. Сюди також входить прибуток від реалізації іноземної валюти, яка використовується для операційної діяльності підприємства, наприклад, для імпорту сировини та комплектуючих. До цієї групи належать також прибутки від операційної оренди та інших

операцій, не пов'язаних з фінансовою або інвестиційною діяльністю підприємства.

Прибуток від реалізації продукції залежить від таких ключових показників, як обсяг реалізації та її собівартість. Важливим аспектом є рентабельність продукції, яка визначається як частка прибутку в ціні продукції. Зміни обсягу виробництва, залишків нереалізованої продукції та рентабельності виробів значно впливають на прибуток від реалізації. Розмір прибутку, включений у ціну продукції, також суттєво впливає на обсяг її реалізації та, відповідно, на загальний прибуток підприємства. У ринковій економіці зазвичай немає державного регулювання рентабельності продукції.

Таким чином, підприємство може збільшити свій прибуток, збільшуючи частку прибутку в ціні окремих виробів. Це може призвести до несправедливої конкуренції та монопольного становища деяких підприємств у виробництві та реалізації різних видів продукції.

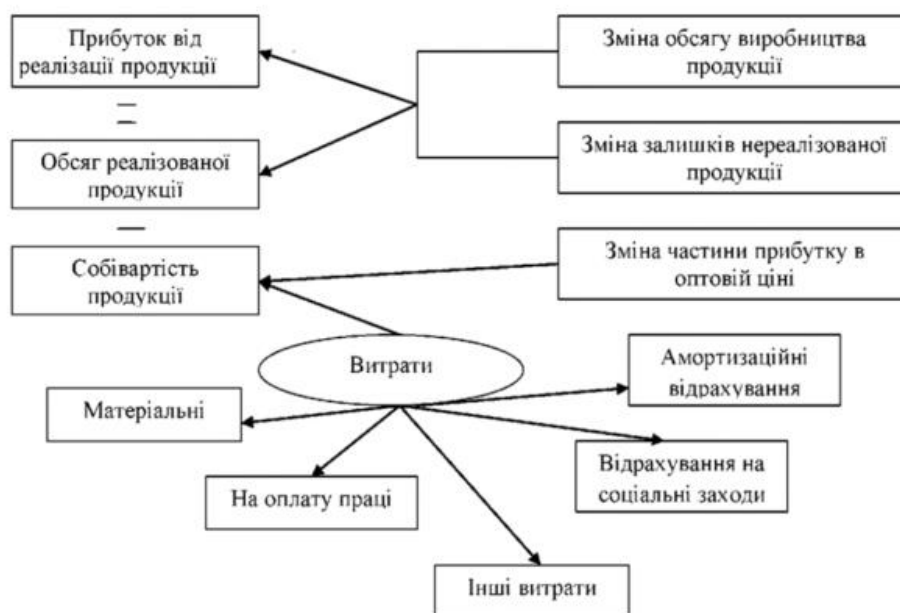

Рисунок 1.4 – Схема формування прибутку від реалізації продукції

Джерело: [21]

Чистий прибуток розраховується як різниця між доходами та витратами. Цей підхід є базовим і дозволяє отримати загальне уявлення про фінансовий стан підприємства, однак не враховує вартість залученого капіталу.

Операційний прибуток (Operating Profit) або EBIT (Earnings Before Interest and Taxes) є важливим показником, що відображає прибутковість основної діяльності підприємства, виключаючи вплив фінансових та податкових витрат [22]. Формула розрахунку:

$$\text{EBIT} = \text{Валовий прибуток} - \text{Операційні витрати}$$

$$\text{EBIT} = \text{Валовий прибуток} - \text{Операційні витрати}$$

Цей підхід дозволяє керівництву оцінити ефективність основної діяльності підприємства без врахування зовнішніх фінансових факторів. Він є особливо корисним для порівняння прибутковості різних підприємств у межах однієї галузі.

Cash Flow (Грошовий потік) є важливим показником, який відображає реальні грошові надходження та витрати підприємства за певний період. Метод оцінки грошового потоку включає розрахунок [22]:

- операційний грошовий потік – грошові надходження та витрати, пов'язані з основною діяльністю;
- інвестиційний грошовий потік – надходження та витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю;
- фінансовий грошовий потік – грошові надходження та витрати, пов'язані з фінансуванням (наприклад, отримання або погашення кредитів)⁴
- аналіз грошового потоку дозволяє оцінити здатність підприємства генерувати грошові кошти для підтримки та розвитку своєї діяльності.

Кожен з наведених підходів має свої переваги та недоліки, і найкращий результат досягається при їх комплексному застосуванні, що дозволяє отримати більш повне уявлення про фінансовий стан та перспективи розвитку підприємства.

Одним із завдань економічного аналізу є визначення ефективності діяльності підприємства, формування та розподілу прибутку. Це включає в

себе: оцінку ефективності роботи підприємства, аналіз складових прибутку та ефективності його розподілу, а також пошук резервів для підвищення рівня прибутковості.

Методи аналізу фінансових результатів та прибутку, які представлені в науковій літературі, розглядають різні аспекти цих показників. Деякі методики зосереджуються на горизонтальному та вертикальному аналізі показників доходів, витрат і прибутку, інші враховують також рентабельність бізнесу. Деякі досліджують фактори, що впливають на формування прибутку від реалізації продукції, а інші аналізують асортиментну політику та рівень валових цін [23].

Важливо зауважити, що різні методики аналізу мають свої переваги та обмеження. Деякі можуть бути складні для розуміння широкою аудиторією, інші можуть не враховувати всі аспекти впливу фінансових результатів на діяльність підприємства.

У кінцевому підсумку, вибір методики аналізу фінансових результатів та прибутку повинен залежати від конкретних потреб та мети дослідження.

У роботах [24-28] висвітлено методики аналізу, які не лише включають горизонтальний та вертикальний аналіз прибутку, але й зосереджені на рентабельності бізнесу. Це зумовлено тим, що показники рентабельності дозволяють більш повно оцінити результати діяльності суб'єкта господарювання, оскільки вони відображають співвідношення ефективності та вкладеного капіталу. Рентабельність використовується для оцінки ефективності функціонування підприємства.

У роботах [29-32] особлива увага приділяється факторному аналізу прибутку від реалізації продукції. Цей напрямок аналізу обумовлений необхідністю дослідження впливу різних чинників на формування показника прибутку від реалізації, таких як виручка та собівартість, а також прийняття рішень з урахуванням результатів аналізу, таких як зміна цін чи коригування собівартості. Це пояснюється тим, що коректні висновки щодо отриманого

прибутку неможливо зробити без урахування чинників, що впливають на ці показники.

Також варто відзначити підхід Павлюка І.О. [35], який рекомендує проводити аналіз обсягу прибутку з огляду на інформацію про асортиментну політику та рівень валових цін. Це пояснюється тим, що в умовах сучасної економіки пропозиція прибутку може змінюватися через асортиментну політику, і, крім того, як свідчить світовий досвід, швидкий рух продукції може виправдовувати підвищення цін.

Однак варто зазначити, що аналіз прибутку за цими методиками доступний лише обмеженому колу користувачів, які мають доступ до бухгалтерської інформації. Це є негативним явищем для зовнішніх споживачів, зокрема для інвесторів, яким потрібна більш загальна інформація про діяльність підприємства та її вплив на фінансову стійкість і платоспроможність.

Вчені Блонська В. І., Паньків І. В. [18] пропонують здійснювати аналіз прибутку за наступними етапами: 1) горизонтальний аналіз – порівняння показників прибутку в динаміці; 2) вертикальний (структурний) – визначення структури прибутку за сферами діяльності, видами продукції, структурний аналіз розподілу прибутку; 3) порівняльний аналіз прибутку; 4) аналіз коефіцієнтів рентабельності, ефективності розподілу прибутку; 5) інтегральний аналіз прибутку.

Вчена Панченко І. [29] запропонувала власну методику здійснення аналізу операцій з формування та розподілу прибутку, що включає наступні етапи: 1) аналіз обсягів, структури та динаміки фінансових результатів; 2) аналіз показників рентабельності; 3) аналіз грошового забезпечення прибутку; 4) оцінка фінансової стійкості; 5) аналіз розподілу та використання прибутку; 6) оцінка якості прибутку.

Прибуток, отриманий підприємством наприкінці звітної періоду, є об'єктом розподілу між підприємством та державою. Розподіл прибутку є важливим у ринковій економіці, оскільки від нього залежить автономність підприємства та його здатність до самофінансування. Поліпшення форм і

методів розподілу прибутку сприяє залученню підприємств та працівників, мотивуючи їх до постійного підвищення ефективності діяльності та поліпшення кінцевих результатів.

Першим етапом є розподіл прибутку від звичайної діяльності. Цей етап визначає, яку частку прибутку отримає підприємство, а яка буде відрахована до бюджету. Прибуток, що відраховується до бюджету у вигляді податку на прибуток, спрямовується на створення фінансових ресурсів держави та фінансування бюджетних видатків. Важливе значення на цьому етапі має податкова політика держави.

Другим етапом виступає використання чистого прибутку. Після сплати податків та інших обов'язкових платежів, чистий прибуток використовується на:

1. Виплати власникам.
2. Залишення в користуванні підприємства у вигляді нерозподіленого прибутку.

Прибуток визначає економічний ефект від господарської діяльності підприємства, що вимагає його управління. Прибуток є фінансовим результатом, основним елементом фінансових ресурсів підприємства та джерелом формування бюджетів різних рівнів. Система управління підприємством повинна включати управління прибутком, що буде розглянуто в наступному підпункті роботи.

1.3. Особливості управління прибутком підприємств в сучасних умовах.

Управління прибутком є ключовим аспектом діяльності будь-якого підприємства, особливо в умовах постійно змінюваної економічної ситуації. Прибуток слугує основним джерелом фінансування розвитку підприємства, його інноваційних проєктів, а також забезпечення стабільності та конкурентоспроможності на ринку. В сучасних умовах, які характеризуються

високою динамікою змін, глобалізацією та економічною нестабільністю, ефективне управління прибутком стає ще більш важливим і складним завданням.

Основні напрями управління прибутком представлено на рис.1.5.

Аналіз витрат та доходів.

- Ефективне управління прибутком починається з детального аналізу структури витрат та доходів підприємства. Це дозволяє виявити резерви зниження витрат та підвищення ефективності використання ресурсів

Планування та прогнозування.

- Планування прибутку включає розробку фінансових планів і бюджетів, які враховують можливі сценарії розвитку ринку. Прогнозування допомагає передбачити майбутні фінансові результати та розробити відповідні стратегії для їх досягнення

Управління ризиками.

- В умовах нестабільної економіки управління ризиками стає невід'ємною частиною управління прибутком. Це включає аналіз потенційних загроз та розробку заходів для мінімізації їх впливу на фінансові результати підприємства

Оптимізація податкового навантаження.

- Одним із способів підвищення прибутку є оптимізація податкового навантаження шляхом використання законодавчих пільг та преференцій, що дозволяє знизити витрати на податки

Рисунок 1.5 – Основні напрями управління прибутком

Джерело: складено автором на основі [35-36]

Процес управління прибутком повинен бути систематичним та забезпечувати досягнення основної мети та поточних завдань. Ефективний аналіз, прогнозування та контроль за рівнем прибутковості підприємства визначають розмір його прибутковості у майбутніх періодах.

Сучасні тенденції в управлінні прибутком відображають важливі зміни у підходах та стратегіях, які підприємства використовують для досягнення стійкого фінансового успіху в умовах постійних змін на ринку, швидкого розвитку технологій та зростаючих вимог споживачів (рис. 1.6).

Цифрова трансформація

Підприємства використовують цифрові технології, такі як аналітика даних, штучний інтелект та автоматизація процесів, щоб оптимізувати виробничі процеси, підвищити ефективність та знизити витрати, що сприяє зростанню прибутку.

Персоналізація продуктів і послуг

Зростання конкуренції змушує підприємства шукати способи виокремлення себе на ринку. Персоналізація продуктів і послуг відповідно до індивідуальних потреб споживачів може допомогти підприємствам залучити та утримати клієнтів, що позитивно впливає на прибуток.

Стратегії ціноутворення

Підприємства досліджують нові стратегії ціноутворення, такі як динамічне ціноутворення та гнучке ціноутворення, щоб адаптуватися до змін на ринку та максимізувати прибуток.

Фокус на управлінні ризиками

Зростаюча складність ринкових умов вимагає від підприємств уваги до управління ризиками. Ефективне управління ризиками дозволяє знизити ймовірність втрат та забезпечує стабільність прибутку.

Сталість та соціальна відповідальність

Підприємства все більше звертають увагу на сталість своєї діяльності та соціальну відповідальність, що може включати в себе екологічні ініціативи та дотримання високих стандартів соціальної відповідальності. Це може стати джерелом нових можливостей для залучення клієнтів та покращення репутації підприємства, що впливає на його прибуток.

Рисунок 1.6 – Сучасні тенденції в управлінні прибутком

Джерело: [36]

Відповідно до погляду Гладкої Л. І., Домащенко М. О основними завданнями управління прибутком є [37]:

- забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства в довгостроковому періоді;
- забезпечення максимального розміру прибутку в межах можливостей потенціалу підприємства та обмежень ринку;
- забезпечення високого рівня доходності власників підприємства;
- забезпечення оптимальної необхідної пропорційності між рівнем прибутку та допустимим рівнем ризику;
- забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства.

На нашу думку, основними завданнями управління прибутком є:

- постійний контроль за реалізацією планів отримання прибутку;
- встановлення факторів, що впливають на формування прибутку, та розрахунок їх впливу;
- дослідження напрямків і тенденцій щодо розподілу прибутку;
- пошук резервів для збільшення прибутку.

Інструментами управління прибутком є: економічний аналіз, планування, економічне стимулювання, податки, цінова політика тощо. Планування допомагає розробляти цільові установки та визначати шляхи їх досягнення, знижуючи ризик помилкових рішень. Економічний аналіз систематизує аналітичні процедури для отримання економічних висновків та рекомендацій. Податкова політика, як основний інструмент держави, регулює економіку та забезпечує національну безпеку. Важливу роль в управлінні прибутком відіграє система організаційного забезпечення, що об'єднує внутрішні структурні служби та підрозділи, відповідальні за розробку та прийняття рішень.

Вчені зауважують, що в основі побудови ефективної системи управління прибутком підприємства повинні бути покладені такі принципи (рис. 1.7):

1. Принцип інтеграції із загальною системою управління підприємством.

- Передбачає співпадіння цілей системи управління прибутком і стратегічних цілей розвитку підприємства.

2. Принцип безперервності.

- Пояснюється необхідністю безперервного функціонування системи управління прибутком, оскільки діяльність підприємств є постійною.

3. Принцип системності

- Так як метою розробки управлінських рішень щодо питань управління прибутком підприємства є досягнення найбільшого фінансово-економічного ефекту при наявних ресурсах.

4. Принцип комплексності.

- Відповідає за високу результативність формування та використання прибутку підприємства в загальному.

5. Принцип динамічності управління.

- Вимагає швидке пристосування системи управління прибутком до постійних змін ендогенного та екзогенного середовища.

6. Принцип варіативності підходів до розробки окремих управлінських рішень.

- Полягає в розробленні та аналізі альтернатив розвитку діяльності підприємства та їхнє прийняття на основі управлінських рішень.

7. Принцип орієнтації на стратегічні цілі розвитку підприємства

Рисунок 1.7 – Основні напрями управління прибутком

Джерело: [38]

Тому для пошуку резервів збільшення прибутку необхідним є виявлення факторів, які впливають на прибуток компанії (рис.1.8):

Рисунок 1.8 – Фактори, що впливають на рівень прибутку підприємства
Джерело: [38]

Також є поділ факторів на внутрішні та зовнішні (рис. 1.9) :

Рисунок 1.9 – Фактори, що впливають на рівень прибутку підприємства
Джерело: [38]

Серед зовнішніх чинників виділяють [38]:

– вартість сировини та матеріалів; – державне регулювання діяльності підприємств; – зміни в податковій політиці; – попит споживачів; – інфляція; – конкурентоспроможність; – місткість ринку; – політична ситуація в країні. Внутрішні чинники, що впливають на формування прибутку повністю залежать від організації роботи самого підприємства та впливають на прибуток як безпосередньо, так і опосередковано.

Виділяють такі внутрішні фактори, що впливають на управління прибутком: – кількість продукції, що виробляється; – витрати на закупівлю сировини та матеріалів; – собівартість виробництва та інші. До виробничих факторів впливу належить асортимент продукції, технологія виробництва та якість сировини і матеріалів. До поза виробничих факторів впливу належать цінова політика підприємства та комерційна діяльність.

Прибуток є результативним показником діяльності, який залежить від зміни абсолютних величин фінансових показників підприємства, а саме отриманих доходів та понесених витрат за звітний період, та є безпосередніми об'єктами управління

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ТЕХНІКО–ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТИК»

2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «Баядера Логістик»

ТОВ «Баядера Логістик» є найбільшим дистриб'ютором алкогольних напоїв в Україні. ТОВ «Баядера Логістик» є частиною «Баядера Груп» однієї з провідних компаній на ринку алкогольних напоїв в Україні. Компанія відома своїми потужними дистрибуційними каналами та забезпечує широкий асортимент алкогольної продукції для внутрішнього ринку.

Головний офіс компанії «Баядера Груп», розташований у Києві за адресою вул. Дніпровська Набережна, 23В. «Баядера Груп», заснована в 1991 році, є однією з найбільших алкогольних компаній у Східній Європі та володіє сильним портфелем власних брендів у різних категоріях. Вона виступає ексклюзивним імпортером відомих світових алкогольних брендів і є одним з основних експортерів алкогольної продукції, постачаючи її до понад 45 країн.

Рисунок 2.1. – Організаційна структура холдингу «Баядера Груп»

[40]

За рейтингом журналу «Форбс Україна» «Баядера Груп» входить до ТОП 200 найбільших компаній. Один із найбільших роботодавців і платників

податків галузі, а також один із найбільш соціально відповідальних підприємств країни. 1992–2002: успішна реалізація відомих брендів в Україні та за кордоном, а також створення шести філій у стратегічно важливих регіонах України (рис. 1).

2002 рік — встановлення позиції провідного гравця в дистрибуції України.

Рішення про створення власної торгової марки було прийнято в 2003 році, а також народилися лідери.

Створено найвідоміший бренд пива «Хлібний Дар», який до цього часу є візитною карткою компанії. Відкриття лінійки вин KOBLEVO: розробка нових смаків і зміна дизайну.

2003–2005: успіх команди та створення ТМ «Цельсій», а також створення власних брендів «Козацька Рада» та «Перша Гільдія».

Модернізація винзаводу «Коблево» передбачає значне збільшення потужності та встановлення новітнього обладнання компаній-лідерів у світі.

Відкриття «Національної горілчаної компанії», найсучаснішого підприємства з виробництва лікero–горілчаної продукції.

Розвиток імпортного спрямування, підписання контракту з Diageo, світовим лідером алкоголю.

2006–2009 роки: «Баядера Груп» була лідером у виробництві горілки, вина та вермуту. За даними міжнародного рейтингу Drinks International, «Хлібний Дар» є третьою найкращою горілкою у світі. Укладання контрактів зі світовими лідерами з виробництва алкоголю є способом передачі напрямку імпорту. На карті експорту представлено понад 20 країн світу.

2010–2014: Утримання лідерства в усіх видах алкоголю в Україні, а також розвиток, модернізація та автоматизація дистрибуції.

В Україні працюють тридцять дистрибуційних представників у всіх регіонах. Розширення списку країн–експортерів до 35 країн.

Уклав угоди з Remy Cointreau і Moët Hennesy, найвідомішими імпортними партнерами.

2015–2016 роки: «Баядера Груп» знову стає найбільшим алкогольним холдингом Східної Європи. Запущено «Миколаївський коньячний завод» і розпочалося виробництво коньяку KOBLEVO.

Marengo запускає новий бренд шампанського.

Виробляє власні імпортовані вина, такі як Cartaval з Чилі та Kengoo з Австралії.

Випуск джину та рому під власним брендом.

У 2016–2017 роках було проведено оновлення парку ємностей винного цеху; було додано 40 нових ємностей на загальну ємність 149 000 декалітрів.

Проектуємо нові рецептури для ТМ MARENGO.

Розвиток Інтернет–інтеграції брендів компанії.

Створювати профілі в соціальних мережах і веб–сайти для вітчизняних і іноземних брендів та створити універсальний бренд HLIBNY DAR на латиниці.

2019 рік: зростання експорту та розвиток напрямку; карта експорту зросла до 45 країн.

Доставка горілки HARVEST DAY, KOZAK в Танзанію, Уганду та Еритрею експортувати національні бренди в Азію, Африку та Китай.

2020 рік: виведення нових смаків в лінійці коньяків KOBLEVO та продаж власної продукції в Азербайджані та Узбекистані. виробництво турецьких брендів.

2021 рік: створення кукурудзяної горілки NIKITA та запуск онлайн–платформи для бізнесу до бізнесу.

Реконструкція багатьох лінійок продуктів і розробка нових сортів вином і коньяком KOBLEVO. Нові вермути та ігристи MARENGO.

2022 рік: ТОП–2 експортери горілки України займають 23% ринку та 42% вермути. Запуск італійської серії ігристого MARENGO та патріотичних лінійок у всіх категоріях на сайті Bayadera.ua. Відкрито представництво BAYADERA POLAND в Європі.

За рік ЗСУ надали 24,4 мільйони гривень допомоги.

Найбільший дистриб'ютор алкоголю в Україні «Баядера Логістик» має 26 логістичних центрів у всіх регіонах і пропонує продукцію по всій країні. Сьогодні компанія має 15 власних винних, коньячних і лікєро–горілочаних брендів, а деякі з них продовжують розвиватися.

Основна інформація про ТОВ «Баядера Логістик» подана у табл.2.1.

Таблиця 2.1. – Основна інформація про ТОВ «Баядера Логістик»

Назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «Баядера Логістик»
ЄДРПОУ	35871504
Організаційна форма:	Товариство з обмеженою відповідальністю
Адреса:	02088, місто КИЇВ, вулиця ХАРЧЕНКА ЄВГЕНІЯ, будинок 42
Дата реєстрації:	21.04.2008 (15 років 10 місяців)
Уповноважені особи:	Безуглий Олександр Миколайович – підписант
Бухгалтер:	ТРОФИМЕЦЬ ЛЕСЯ ПЕТРІВНА
Статутний капітал:	1 058 400.00 грн
Засновники:	Компанія «Суміре Лімітед» Товариство з обмеженою відповідальністю «Баядера Холдинг» Нечитайло Святослав Ігорович
Види діяльності:	
46.34 Оптова торгівля напоями. 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля. 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами. 47.25 Роздрібна торгівля напоями в спеціалізованих магазинах. 49.41 Вантажний автомобільний транспорт. 52.10 Складське господарство. 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування. 63.11 Оброблення даних, розміщення інформації на веб–вузлах і пов'язана з ними діяльність. 63.99 Надання інших інформаційних послуг. 69.10 Діяльність у сфері права. 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування. 73.11 Рекламні агентства. 73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки. 74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність. 82.99 Надання інших допоміжних комерційних послуг.	
Контакти:	+38 (044) 354–09–20 office@bayaderagroup.com

Джерело: [42]

ТОВ «Баядера Логістик» спеціалізується на дистрибуції алкогольних напоїв по всій Україні. Компанія обслуговує велику мережу роздрібних та

гуртових клієнтів, забезпечуючи постачання продукції від місцевих та міжнародних виробників. Завдяки розвиненій логістичній інфраструктурі, компанія ефективно управляє ланцюгами постачання, забезпечуючи швидку та надійну доставку товарів. «Баядера Логістик» також активно займається маркетинговими кампаніями та просуванням алкогольних брендів, що входять до її портфолію.

Компанія заявляє, що їх місія – розвиток улюблених брендів. Вона цінує свою команду професіоналів, відданих справі та чесних, які створюють і розвивають бренди по всьому світу. Організаційна структура ТОВ «Баядера Логістик» подана в Додатку А.

Товарний асортимент ТОВ «Баядера Логістик» представлено на рис. 2.1.

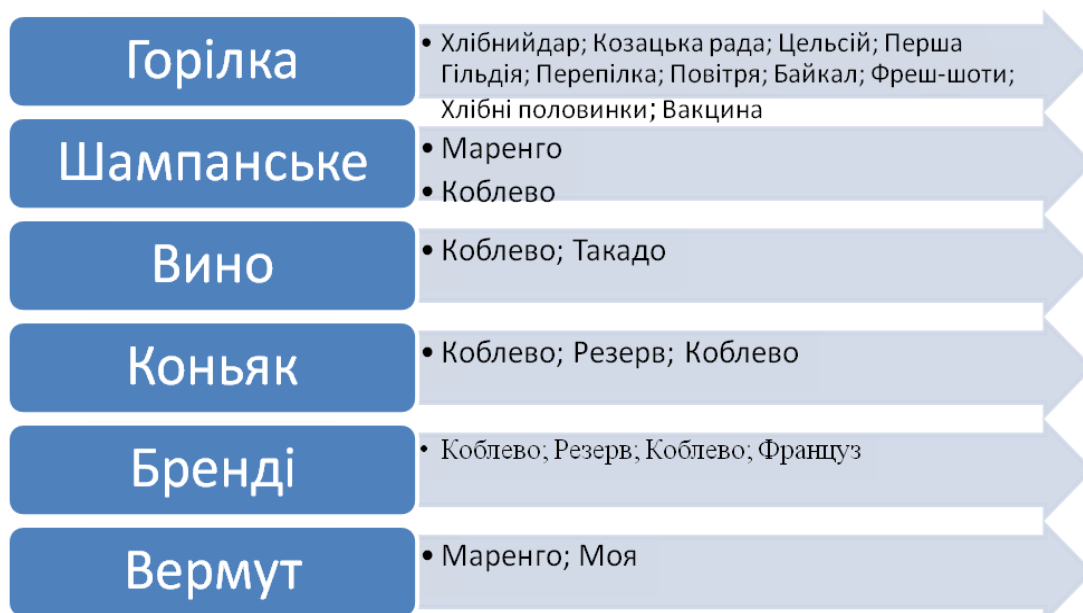

Рисунок 2.2. – Товарний асортимент ТОВ «Баядера Логістик»

Джерело:[42]

Основними постачальниками для ТОВ «Баядера Логістик» є ТОВ «Національні алкогольні традиції», що забезпечує такі переваги: повний цикл виробництва від виготовлення продукції до її потрапляння на полиці магазинів, висока якість продукції, зменшення залишків на складах, створення виробничого плану на основі прогнозів продажів для уникнення перебоїв у постачанні, а також можливість розробки і виробництва нових продуктів.

Незважаючи на складну кризову ситуацію у світі, ТОВ «Баядера Логістик» постійно нарощує темпи виробництва.

Для виробництва продукції використовують виключно високоякісний спирт класу «Люкс», який характеризується низьким вмістом сивушних масел, альдегідів і метанолу. Компанія застосовує тільки натуральні інгредієнти, такі як мед і ароматні спирти. Останні готуються на власному заводі з використанням популярних серед споживачів компонентів, таких як липовий цвіт, ромашка, бузина, кмин, кориця, перець, житні сухарі, зерно пшениці та ячменю. Це надає продукції оригінальний та неповторний смак.

Компанія володіє власною лабораторією, оснащеною сучасним обладнанням, що дозволяє контролювати якість продукції на всіх етапах виробництва. Використання понад 40 видів натуральних інгредієнтів (таких як мед, цвіт липи, м'ята, ромашка, сушені сухарі, кориця, женьшень, сушені фрукти, ягоди) дозволяє створювати унікальні ароматні спирти, які додають горілкам неповторного смаку та аромату.

На рахунку компанії 187 національних і міжнародних престижних нагород, серед яких 46 дипломів, 114 золотих, срібних і бронзових медалей, 12 вищих нагород – зірок якості та 15 Гран-прі на дегустаційних конкурсах усього світу. Спеціалісти холдингу співпрацюють з італійськими енологами, які контролюють усі етапи вирощування винограду та виробництва вина.

Винзавод «Коблево» має понад 50 нагород національних і міжнародних конкурсів. Сьогодні ТОВ «Баядера Логістик» постійно шукає та впроваджує інноваційні способи виробництва лікero-горілчаної продукції, оновлює асортимент завдяки інноваційній продукції. Протягом 2019–2021 років в інноваційну діяльність було інвестовано понад 10 млн доларів.

ТОВ «Баядера Логістик» активно займається інвестиційною діяльністю, і у компанії спостерігаються такі основні тенденції в цій сфері:

- розширення та модернізація виробничих потужностей;
- підвищення енергоефективності виробництва;
- зменшення витрат ресурсів;

- повторна переробка відходів виробництва;
- охорона довкілля;
- відповідальне споживання пива;
- соціальні інвестиції.

ТОВ «Баядера Логістик» активно працює на внутрішньому ринку, укріплюючи своє положення важливого національного продавця алкогольної продукції. Серед основних конкурентів компанії виступають такі гравці (рис.2.3).

Рисунок 2.3. – Основні конкуренти компанії ТОВ «Баядера Логістик»

Джерело:[41]

Відомі лідери цього сектора нарівні з цілою групою обіцяючих новачків складають конкурентне середовище, де щонайменше три компанії претендують на титул горілчаних лідерів України, маючи для цього вагомі аргументи. Серед них виділяються компанії та торговельні марки, такі як «Хлібний дар» («Національні горілчані традиції» ЛГЗ), Nemiroff (Немировський ЛГЗ) та «Хортиця» («GlobalSpirits»), які є наймогутнішими учасниками вітчизняного ринку горілки і визначатимуть його динаміку на майбутнє. Виробники вказують, що особливо «Хлібний дар» та «Хортиця» помітно виділяються серед інших завдяки не тільки високому обсягу продажів, а й ефективній організації

свого бізнесу. Кожен з лідерів розвиває свою стратегію і планує своє майбутнє в галузі.

Компанія активно працює в умовах високої конкуренції на ринку алкогольних напоїв і постійно адаптується до змінних умов ринку, що включає політичну та економічну невизначеність в Україні та світі. Враховуючи вищезазначене, ТОВ «Баядера Логістик» є важливим гравцем у дистрибуції алкогольних напоїв в Україні. має 26 логістичних центрів у кожному регіоні країни, що забезпечує присутність продукції на всій території України.

2.2. Аналіз основних техніко–економічних показників діяльності ТОВ «Баядера Логістик»

Основні засоби, такі як складські приміщення, транспортні засоби, вантажопідйомне обладнання та ІТ-інфраструктура, є невід'ємною частиною логістичних операцій. Тому важливим є аналіз динаміки середньорічної вартості основних засобів ТОВ «Баядера Логістик» за 2020–2022 рр. (рис. 2.4)

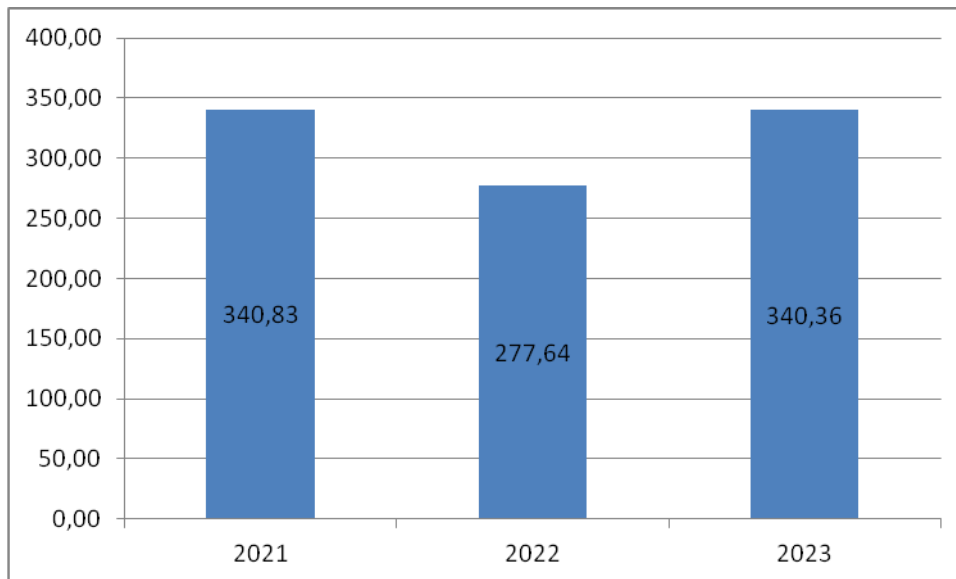

Рисунок 2.4. – Динаміка середньорічної вартості основних засобів ТОВ «Баядера Логістик» за 2020–2022 рр.

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Згідно рис.2.4. можна побачити, що на ТОВ «Баядера Логістик» спостерігається поступове зростання середньорічної вартості основних засобів протягом 2020–2022 рр. з 23733 тис. грн до 30680 тис.грн. у 2023 р.

Необхідним є також аналіз ефективності використання вартості основних засобів ТОВ «Баядера Логістік», який подано у табл. 2.2.

Таблиця 2.2. – Показники ефективності використання основних засобів ТОВ «Баядера Логістік» за 2021–2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,-)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
				абс.	відн., у %	абс.	відн., у %
Фондовіддача, грн./грн.	340,83	277,64	340,36	-63,20	-18,5	62,72	22,6
Фондоємність, грн./грн	0,0029	0,0036	0,0029	0,0007	22,8	-0,0007	-18,4
Фондоозброєність, тис.грн/ос.	9,12	11,41	12,97	2,29	25,2	1,55	13,6

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Як можна побачити з табл. 2.2, то можна побачити, що фондівіддача останні роки мала неоднозначну тенденцію. Суттєво скоротившись у 2022 р. порівняно з попереднім роком, а саме на 18,5%, даний показник збільшився на 22,6% у 2023 р. і склав 340,26 грн, тобто на кожну гривню вкладену у основні виробничі засоби припадало 340,26 чистого доходу від реалізації. Щодо іншого важливого показника – фондоозброєності, то можна побачити його позитивну динаміку. Так у 2023 р. він досяг максимального значення за останні 3 роки і склав 12,97 тис. грн/ос.

Важливість оборотних коштів є надзвичайною для ТОВ «Баядера Логістік», оскільки оборотні кошти забезпечують ресурси, необхідні для щоденної операційної діяльності компанії, такі як закупівля товарів, оплата праці, управління запасами та інші затрати, що виникають у повсякденній роботі. Наявність достатньої кількості оборотних коштів дозволяє компанії «Баядера Логістік», швидко реагувати на ринкові зміни, забезпечувати оперативне рішення проблем і використовувати можливості для розширення бізнесу або оптимізації процесів. Своєчасне виконання зобов'язань перед постачальниками, підрядниками та іншими контрагентами залежить від

ліквідності оборотних коштів. Це також впливає на репутацію компанії та її здатність утримувати вигідні умови співпраці.

Також оборотні кошти можуть також фінансувати короткострокові інвестиції, які сприяють розвитку компанії, введенню нових технологій та покращенню логістичних операцій. Достатні оборотні кошти допомагають мінімізувати ризик неплатоспроможності та фінансові труднощі, особливо в періоди економічної нестабільності. Тому аналіз оборотних коштів та ефективності їх використання є також важливим елементом оцінки діяльності компанії табл.

Таблиця 2.3 – Показники ефективності використання оборотних коштів
ТОВ «Баядера Логістік» за 2021–2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,–)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
				абс.	відн., у %	абс.	відн., у %
Коефіцієнт оборотності, оборотів	2,5	2,4	3,7	–0,16	–6,3	1,34003	56,4
Коефіцієнт завантаження, грн	0,394	0,421	0,269	0,03	6,7	–0,1516	–36,0
Період одного обороту, дні	142,0	151,4	96,8	9,47	6,7	–54,585	–36,0

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Відповідно до даних, наведених у таблиці 2.3, можна побачити, що оборотні кошти ТОВ «Баядера Логістік» в період з 2021р. по 2023 рік використовувалися ефективно. Зокрема, у 2023 році коефіцієнт оборотності досяг 3,7 оборотів, що на 56,4% краще, ніж у 2022р. Коефіцієнт завантаження в 2023 році становив 0,269 грн, тобто на кожну гривню виробленої продукції припадало 0,269 грн оборотних коштів. Тривалість обороту коштів також зменшилася з 142 оборотів у 2021 році до 96,8 оборотів у 2023 році, що свідчить про покращення використання оборотних коштів компанією.

Персонал ТОВ «Баядера Логістік», відіграє критично важливу роль у забезпеченні ефективності всієї логістичної операції. Кваліфіковані співробітники впливають на все: від управління запасами до оптимізації

маршрутів і обслуговування клієнтів. Здатність персоналу швидко адаптуватися до новітніх технологій і інноваційних процесів є ключем до підтримання конкурентоздатності компанії. Окрім технічних навичок, співробітники, які взаємодіють з клієнтами, формують імідж компанії, що надзвичайно важливо для підтримки високого рівня лояльності та задоволення клієнтів.

Таблиця 2.4 – Динаміка показників ефективності використання персоналу
ТОВ «Баядера Логістік» за 2021–2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,–)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
				абс.	відн., у %	абс.	відн., у %
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	8102627	7250507	10442240	–852120	–10,5	3191733	44,0
Середньорічна к-сть працівників, осіб	2607	2288	2366	–319,0	–12,2	78,0	3,4
Кількість робочих днів, днів*	226	233	235	7,0	3,1	2,0	0,9
Середньорічна продуктивність праці 1 робітника, тис. грн/ос.	3108,0	3168,9	4413,5	60,9	2,0	1244,5	39,3
Середньоденна продуктивність праці 1 робітника, тис. грн/ос.	13,8	13,6	18,8	–0,2	–1,1	5,2	38,1
Середньогодинна продуктивність праці 1 робітника, тис. грн/ос.	1,7	1,7	2,3	0,0	–1,1	0,6	38,1

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Згідно з даними таблиці 2.4., на підприємстві відзначається позитивний тренд у використанні персоналу. Так у в 2023 році середньорічний виробіток досяг 4413,5 тис. грн. на одного працівника, що на 39,3% більше, ніж у 2022 році. Щодо показника середнього динної продуктивності праці, то він збільшився з 1,7 тис.грн/ос. до 2,3 тис.грн/ос.

Також кожна компанія повинна аналізувати ефективність витрат на оплату праці. Аналіз ефективності витрат на оплату праці є важливим для

забезпечення фінансової стабільності та підвищення продуктивності організації. Він дозволяє керівництву оцінити, наскільки раціонально використовуються фінансові ресурси для залучення та утримання кваліфікованих працівників. За допомогою цього аналізу можна виявити можливі перевитрати, недофінансування або неефективні витрати, що дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації зарплатного фонду. Це сприяє підвищенню мотивації та продуктивності працівників, знижує плинність кадрів і забезпечує конкурентоспроможність компанії на ринку праці.

Динаміка показників ефективності витрат на оплату праці ТОВ «Баядера Логістік» за 2021–2023 рр. представлена у табл.

Таблиця 2.5 – Динаміка показників ефективності витрат на оплату праці ТОВ «Баядера Логістік» за 2021–2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,–)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
				абс.	відн., у %	абс.	відн., у %
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	8102627	7250507	10442240	–852120	–10,52	3191733	44,02
Витрати на оплату праці, тис.грн	255666	254114	280125	–1552	–0,61	26011,00	10,24
Зарплатовіддача, грн	31,69	28,53	37,28	–3,16	–9,97	8,74	30,65
Зарплатомісткість, грн	0,03	0,04	0,03	0,00	11,07	–0,01	–23,46

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Щодо показника зарплатовіддача, то можна побачити, що він у 2023 р. збільшився на 30,68% порівняно з 2022 р. і склав 37,28 грн, тобто кожна вкладена гривня у витрати на оплату праці принесла 37,28 грн чистого доходу. що свідчить про ефективність витрат на оплату праці ТОВ «Баядера Логістік» за 2021–2023 рр.

Аналіз основних техніко-економічних показників ТОВ «Баядера Логістік» є важливим інструментом для оцінки ефективності діяльності компанії та прийняття стратегічних рішень. Цей аналіз дозволяє керівництву отримати чітке уявлення про фінансове становище підприємства, рівень

рентабельності, продуктивність і витрати. Завдяки цьому можна виявити сильні та слабкі сторони компанії, а також визначити можливості для покращення операційних процесів. Додатково, аналіз техніко-економічних показників допомагає компанії забезпечити ефективне планування та управління.

У таблиці 2.6 наведено динаміку основних техніко-економічних показників ТОВ «Баядера Логістік».

Таблиця 2.6 – Динаміка основних техніко-економічних показників ТОВ «Баядера Логістік» за 2021–2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,–)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
				абс.	відн., у %	абс.	відн., у %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	8102627	7250507	10442240	–852120	–10,5	3191733	44,0
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	6380189	5750508	8081490	–629681	–9,9	2330982	40,5
Валовий прибуток, тис. грн	1722438	1499999	2360750	–222439	–12,9	860751	57,4
Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток)	21553	–27896	62224	–49449	–229,4	90120	–3,2 рази
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	23773	26115	30680	2342	9,9	4565	17,5
Середній залишок оборотних коштів, тис. грн.	3194934	3049755	2808989,5	–145179	–4,5	–240766	–7,9
Фондовіддача, грн./грн.	340,83	277,64	340,36	–63,20	–18,5	62,72	22,6
Фондоозброєність, тис.грн/ос.	9,12	11,41	12,97	2,29	25,2	1,55	13,6
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів, оборотів	2,5	2,4	3,7	–0,16	–6,3	1,34003	56,4
Тривалість 1 обороту, обертів	142,0	151,4	96,8	9,47	6,7	–54,585	–36,0

Середньооблікова чисельність працівників, осіб	2607	2288	2366	-319	-12,2	78	3,4
Середньорічний виробіток одного працівника, тис. грн./особу	3108,0	3168,9	4413,5	60,9	2,0	1244,53	39,3
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, грн./грн.	0,79	0,79	0,77	0,0	0,7	-0,0192	-2,4

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Згідно табл. 2.6 можна побачити, що на ТОВ «Баядера Логістик», спостерігається значне зростання чистого доходу від реалізації продукції у 2023 році до 10 442 240 тис. грн, що на 44,0% більше в порівнянні з 2022 роком. Це свідчить про покращення продажів або підвищення цін. Однак, у 2022 році відбулося зниження чистого доходу на 10,5% у порівнянні з 2021 роком, що обумовлене, безперечно воєнними подіями нашої країни.

Позитивним аспектом є зростання валового прибутку у 2023 році до 2 360 750 тис. грн, що на 57,4% більше порівняно з 2022 роком, після скорочення на 12,9% у 2022 році порівняно з 2021 роком.. Це показує, що компанія змогла ефективно використати свої ресурси для покращення прибутковості.

Аналіз операційної ефективності вказує на покращення у використанні основних засобів та оборотних коштів. Фондовіддача зросла на 22,6% у 2023 році, що свідчить про більш ефективне використання основних засобів для генерації доходів, та на кожну гривню використаних основних засобів припадало 340,36 грн чистого доходу. Щодо коефіцієнту оборотності оборотних засобів, то він зріс на 56,4% у 2023 році порівняно з попереднім роком і склав 3,7 обороту проти 2,4 оборотів у 2022р., що свідчить про швидше обертання активів компанії та покращення її ліквідності. Водночас, тривалість одного обороту зменшилась на 36,0%, що є позитивним сигналом про зниження часу, необхідного для завершення одного циклу обігу коштів.

Також спостерігається позитивна динаміка середньорічного виробітку одного працівника, який у 2023 році склав 4413,5 тис. грн/особу, що на 39,3 % більше у порівнянні з попереднім роком і є максимальним за останні 3 роки. Однак, зниження середньооблікової чисельності працівників на 12,2% у 2022 році може вказувати на необхідність оптимізації кадрової політики для забезпечення стабільного зростання.

Зменшення витрат на 1 грн реалізованої продукції на 2,4% у 2023 році також свідчить про підвищення операційної ефективності компанії.

2.3. Аналіз динаміки та структури прибутку ТОВ «Баядера Логістiк»

Аналіз динаміки та структури показників прибутку ТОВ «Баядера Логістiк» має вирішальне значення для забезпечення стійкості та розвитку компанії. Вивчення цих показників дозволяє керівництву зрозуміти, які сегменти діяльності є найбільш прибутковими, а які потребують оптимізації або реорганізації. Такий аналіз сприяє ефективному управлінню витратами, ідентифікації потенційних ризиків і можливостей для інвестицій. Він також є ключем до розробки стратегій ціноутворення та маркетингових стратегій, що базуються на реальних даних про прибутковість різних аспектів бізнесу.

Крім того, регулярний аналіз прибутку допомагає ТОВ «Баядера Логістiк» адаптуватися до змін у ринкових умовах, швидко реагувати на фінансові кризи та зміни в попиті. Це стає основою для планування довгострокових інвестицій і бізнес-розширень.

Динаміка основних показників прибутку ТОВ «Баядера Логістiк» за 2021–2023 рр. представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Динаміка показників прибутку ТОВ «Баядера Логістiк» за 2021–2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,–)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	8102627	7250507	10442240	–852120	–10,5	3191733	44,0
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	6380189	5750508	8081490	–629681	–9,9	2330982	40,5
Валовий прибуток, тис. грн	1722438	1499999	2360750	–222439	–12,9	860751	57,4
Інші операційні доходи, тис. грн	32654	108765	52609	76111	233,1	–56156	–51,6
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток, тис. грн	28230	–32955	76744	–61185	–216,7	43789	3,3 рази
Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток), тис. грн	21553	–27896	62224	–49449	–229,4	34328	3,2 рази

Джерело: складено автором на основі [43–45]

З аналізу показників фінансової діяльності ТОВ «Баядера Логістик» видно, що компанія відчувала значні коливання у своїх фінансових показниках протягом 2021–2023 років. Зокрема, чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році знизився на 10,5% порівняно з 2021 роком, що в абсолютних числах становить –852 120 тис. грн. Проте у 2023 році дохід зріс на 44%, що є позитивною тенденцією і свідчить про успішні заходи щодо відновлення та зростання. Водночас, повна собівартість реалізованої продукції у 2022 році також знизилася на 9,9%, але у 2023 році зросла на 40,5%, що може бути пов'язано з інфляційними процесами або збільшенням витрат на виробництво.

Графічно динаміку показників прибутку ТОВ «Баядера Логістик» за 2021–2023 рр. подано на рис. 2.5.

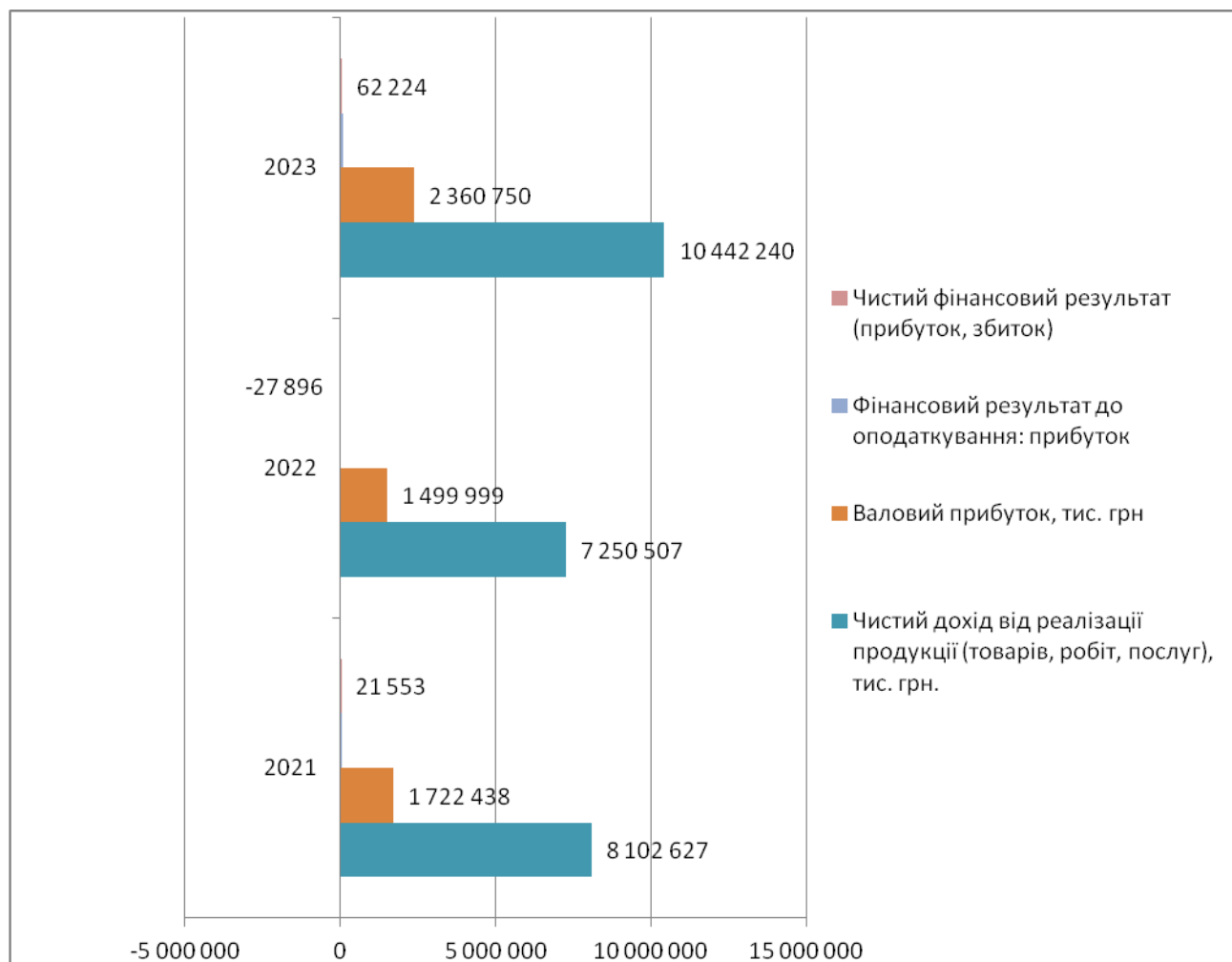

Рисунок 2.5. – Динаміка показників прибутку ТОВ «Баядера Логістик» за 2021–2023 рр.

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Додатково, валовий прибуток компанії у 2022 році знизився на 12,9%, однак у 2023 році зріс на 57,4%, що вказує на покращення маржі прибутковості. Інші операційні доходи показали значне зростання у 2022 році на 233,1%, але потім знизилися на 51,6% у 2023 році. Фінансовий результат до оподаткування продемонстрував значні коливання: у 2022 році компанія зазнала збитків на суму –32 955 тис. грн, але у 2023 році прибуток зріс до 76 744 тис. грн, що вказує на покращення фінансової стійкості та ефективності управління витратами. Загалом, аналіз свідчить про те, що ТОВ «Баядера Логістик» змогла адаптуватися до викликів ринку, покращивши свої ключові фінансові показники у 2023 році після складного періоду у 2022 році.

Щодо динаміки чистого фінансового результату, то можна відзначити його неоднозначну тенденцію. У 2022 році компанія отримала збиток у розмірі 27896 тис. грн, що було пов'язане з початком повномасштабного вторгнення. Проте у 2023 році компанія отримала чистий прибуток у розмірі 62224 тис. грн., що майже втричі більше довоєнного розміру у 21553 тис. грн. у 2021 році. Це свідчить про те, що компанія покращила свою операційну ефективність.

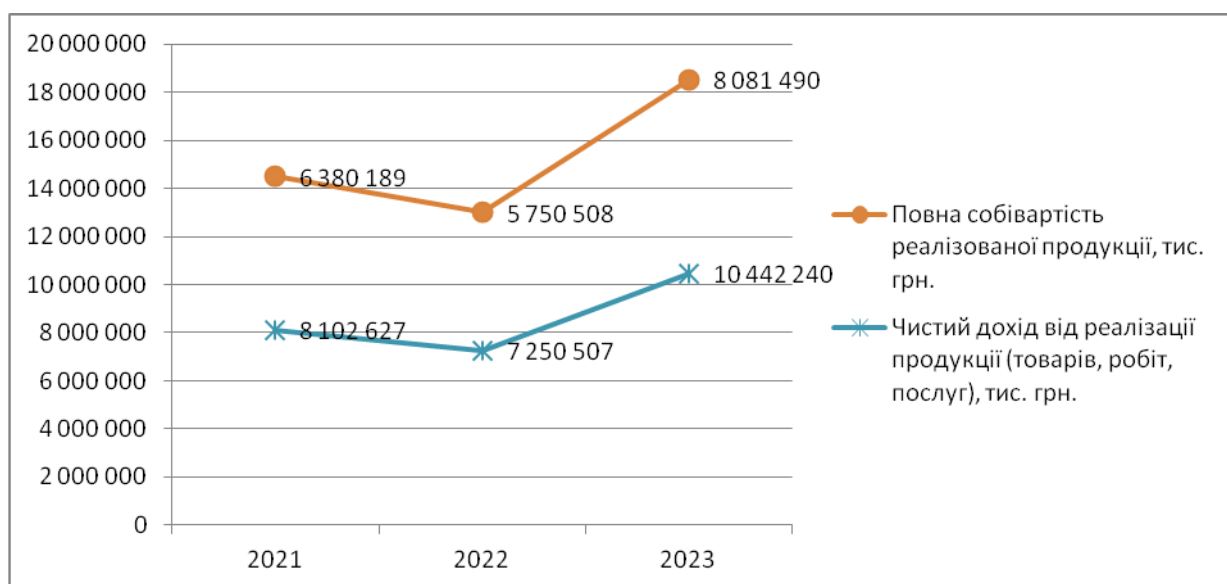

Рисунок 2.6. – Динаміку собівартості реалізованої продукції з динамікою чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «Баядера Логістик» за 2021–2023 рр.

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Для виявлення факторів впливу на динаміку розміру прибутку важливо також порівняти динаміку собівартості реалізованої продукції з динамікою чистого доходу від реалізації продукції (рис.2.6).

Собівартість є вирішальним чинником, що впливає на прибутковість та ефективність діяльності підприємства. Вона включає витрати на матеріальні, трудові та фінансові ресурси, які необхідні для підготовки, організації, виробництва та реалізації продукції, виражені у фінансовому еквіваленті. Динаміка темпів зміни чистого доходу від реалізації та повної собівартості продукції представлено на рис. 2.7.

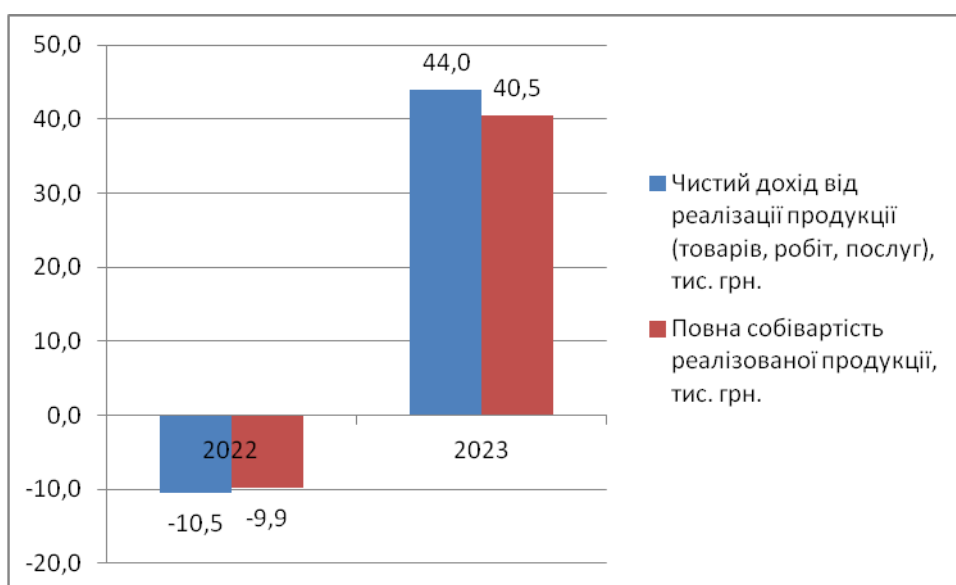

Рисунок 2.7. – Динаміка темпів зміни чистого доходу від реалізації та повної собівартості продукції

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Зниження як чистого доходу, так і повної собівартості у 2022 р. вказує на негативні зовнішні чи внутрішні фактори, що вплинули на загальні обсяги виробництва та реалізації. Відносне зниження доходу на 10,5% при зниженні собівартості на 9,9% свідчить про труднощі в підтримці обсягів продажу на рівні попередніх періодів, що було пов'язане з повномасштабним вторгненням.

Аналіз динаміки елементів операційних витрат ТОВ «Баядера» є важливим для виявлення тенденцій у витратах та оптимізації операційної

ефективності. Це дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо зниження витрат та підвищення прибутковості компанії (табл.2.8).

Таблиця 2.8 – Динаміка елементів операційних витрат ТОВ «Баядера Логістик» за 2021–2023 рр.

	Роки			Відхилення (+,–)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
				абс.	відн., у %	абс.	відн., у %
Матеріальні затрати	97 266	85 155	134 944	–12111	–12,5	49789	58,5
Витрати на оплату праці	209 103	207 784	230 904	–1319	–0,6	23120	11,1
Відрахування на соціальні заходи	46 563	46 330	49 221	–233	–0,5	2891	6,2
Амортизація	14 705	17 668	19 613	2963	20,1	1945	11,0
Інші операційні витрати	1 173 079	1 041 679	1 635 386	–131400	–11,2	593707	57,0
Разом	1 540 716	1 398 616	2 070 068	–142100	–9,2	671452	48,0

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Матеріальні затрати демонструють значні коливання, зменшення у 2022 році на 12,55% порівняно з 2021 роком та значне збільшення у 2023 році, майже на 58,5% порівняно з 2022р., що може свідчити про зміни у вартості матеріалів. Щодо витрат на оплату праці, то вони залишаються відносно стабільними з незначними змінами скороченні на 0,6 у 2022 р. порівняно з 2021р.. та зростанні на 11,1% у 2023 р. порівняно з 2022 р., що може свідчити про стабільність у кількості працівників та рівні заробітної плати. Амортизаційні витрати збільшуються поступово: а 20,1% у 2022р. порівняно з 2021р.. та на 11,0% у 2023р., що може свідчити про оновлення або зростання вартості основних засобів. Інші операційні витрати значно змінюються, що вказує на можливі коливання у непрямих витратах чи адміністративних витратах. Так у 2022 р. вони скоротилися на 11,2% порівняно з попереднім роком, та зросли у 2023 р. на 57% порівняно з 2022 р. Загальний аналіз вказує на те, що підприємство стикається з динамічними змінами у витратах, що потребує ретельного

управління та планування для підтримки стабільної фінансової ситуації та забезпечення ефективності діяльності.

Графічно структуру операційних витрат ТОВ «Баядера Логістик» за 2021–2023 рр. подано на рис. 2.8.

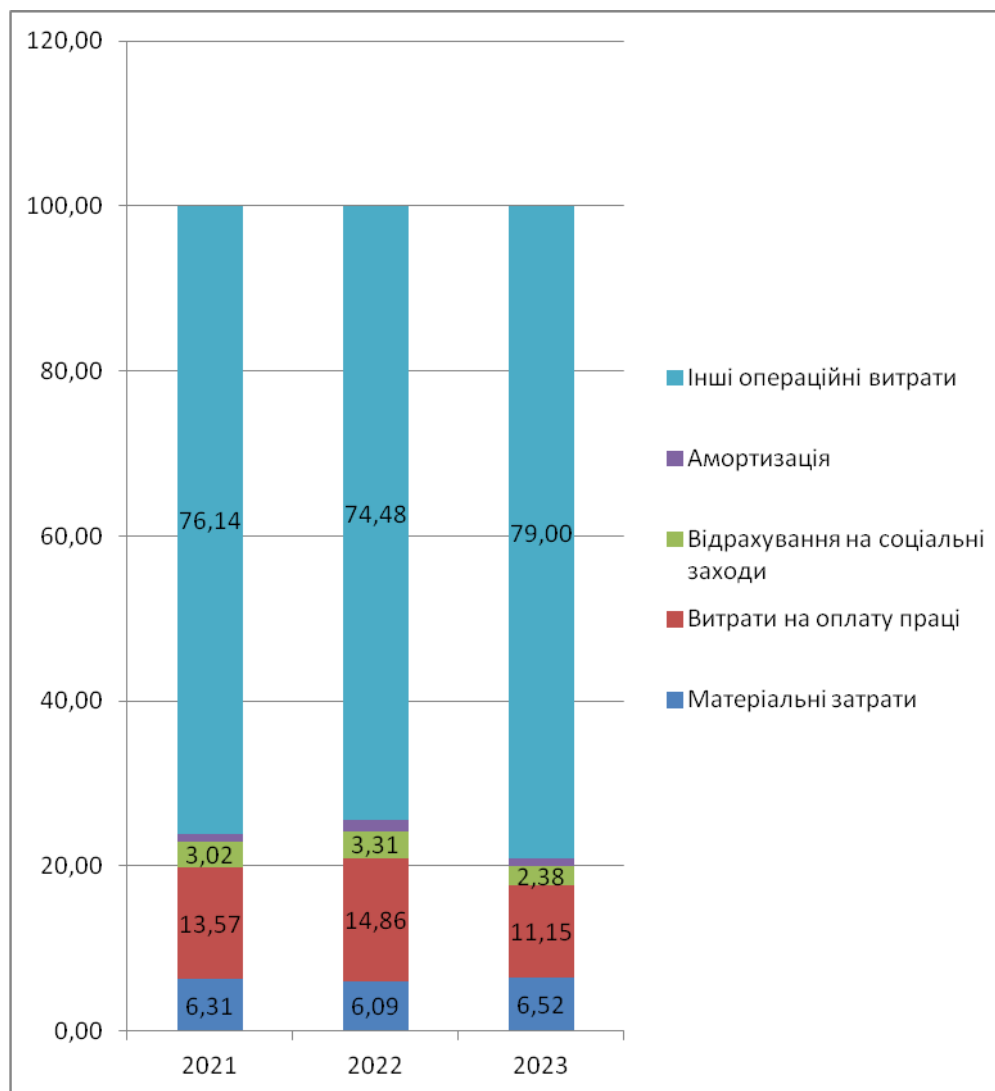

Рисунок 2.8 – Динаміка структури елементів операційних витрат ТОВ «Баядера Логістик» за 2021–2023 рр.

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Щодо структури операційних витрати найбільшу питому вагу займають інші операційні витрати, Якщо у 2021 р. їхня питома вага у структурі операційних витрат складала 76,14%, то у 2023 року – вже 79,80%. Дещо скоротилися витрати на оплату праці з 13,57% у 2021р. до 11,15% у 2023р., що

може бути пов'язане з оптимізацією чисельності персоналу. Найменшу часту витрат складають амортизаційні відрахування.

Доцільним є також аналіз витрат поза виробничих витрат ТОВ «Баядера Логістик» табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Динаміка позавиробничих витрат ТОВ «Баядера Логістик» за 2021–2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,–)			
	2021	2022	2023	2022/2021		2023/2022	
				абс.	відн., у %	абс.	відн., у %
Адміністративні витрати, тис. грн	145685	151151	173044	5466	3,8	21893	14,5
Витрати на збут, тис. грн	1 332768	1128205	1783369	–204563	–15,3	655164	58,1
Інші операційні витрати, тис. грн	64 451	120 482	114 741	56031	86,9	–5741	–4,8

Джерело: складено автором на основі [43-45]

Відповідно до табл. 2.9 можна побачити, що адміністративні витрати у 2022 році зросли на 5 466 тис. грн, що становить 3,8% у порівнянні з 2021 роком. У 2023 році вони збільшилися на 21893 тис. грн, що склало 14,5% у порівнянні з 2022 роком. Це може вказувати на зростання управлінських витрат у зв'язку з розширенням діяльності або підвищенням зарплат.

Витрати на збут у 2022 році зменшилися на 204563 тис. грн, що становить –15,3% у порівнянні з 2021 роком. У 2023 році вони значно зросли на 655164 тис. грн, що склало 58,1% у порівнянні з 2022 роком. Що може бути пов'язано з активізацією маркетингових та збутових зусиль для збільшення обсягів продажу.

У 2022 році інші операційні витрати зросли на 56031 тис. грн, що становить 86,9% у порівнянні з 2021 роком. У 2023 році інші операційні витрати зменшилися на 5 741 тис. грн, що склало –4,8% у порівнянні з 2022 роком.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТІК»

3.1. Підвищення прибутку підприємства за рахунок впровадження ERP-системи SAP

Використання ERP-систем (Enterprise Resource Planning) є критично важливим для сучасних підприємств, оскільки вони забезпечують інтеграцію всіх основних бізнес-процесів в єдину інформаційну систему. Це дозволяє покращити ефективність управління, оскільки вся необхідна інформація стає доступною в режимі реального часу. З такою системою підприємства можуть оперативно приймати обґрунтовані рішення, що сприяє зменшенню витрат, підвищенню продуктивності праці та оптимізації використання ресурсів. Крім того, інтеграція різних підрозділів у єдину систему дозволяє уникнути дублювання даних і зменшити ймовірність помилок.

ERP-системи також сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємства. В умовах сучасного ринку, де швидкість та точність прийняття рішень є визначальними факторами успіху, ERP-система надає можливість миттєво реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, коригувати виробничі плани та ефективно управляти ланцюгами постачання. Завдяки цьому підприємства можуть краще задовольняти потреби своїх клієнтів, швидше адаптуватися до змін в попиті та пропозиції, що підвищує їхню гнучкість і здатність конкурувати на глобальному ринку.

Крім оперативних переваг, ERP-системи сприяють стратегічному управлінню та довгостроковому плануванню. Завдяки аналітичним інструментам, інтегрованим в ERP-системи, підприємства можуть здійснювати глибокий аналіз даних, прогнозувати фінансові результати та розробляти стратегії розвитку. Це забезпечує більш точне прогнозування та планування ресурсів, що в кінцевому підсумку сприяє зростанню прибутковості та стійкості бізнесу. Таким чином, ERP-системи є незамінним інструментом для досягнення

ефективного управління, стратегічного планування та підвищення конкурентоспроможності сучасних підприємств.

З метою підвищення рівня прибутку ТОВ «Баядера Логістик» запропоновано впровадити автоматизовану систему SAP.

SAP є програмним продуктом, призначеним для автоматизації та раціоналізації закупівель, і вже використовується багатьма корпораціями. Автоматизована система передбачає інтеграцію з кількома суміжними проєктами, такими як впровадження базової функціональності SAP ERP, єдиної галузевої системи електронного документообігу, офіційного сайту підприємства, а також зовнішніх електронних торгових майданчиків [46].

Ефективність впровадження проєкту SAP підтверджується такими аргументами: зменшення кількості замовлень на 40% завдяки раціоналізації закупівельних процедур та скорочення тривалості закупівельного циклу на 30%. Автоматизація закупівельної діяльності за допомогою SAP дозволить ТОВ «Баядера Логістик» виконувати такі функції [46]:

- забезпечення інформаційної підтримки формування річної програми закупівель;
- розробка інформаційного інструментарію для взаємодії всіх підрозділів та організацій у сфері закупівель;
- забезпечення інформаційної підтримки бізнес-процесу підготовки до проведення процедур закупівлі;
- реалізація функцій проведення закупівельних процедур в онлайн-режимі, що є особливо важливим в умовах карантину та всесвітньої пандемії;
- отримання комплексної достовірної звітності по закупівлям, що знижує ймовірність виникнення помилок і надає зацікавленим користувачам якісну інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень;

Впровадження системи SAP на ТОВ «Баядера Логістик» може значно підвищити прибуток та ефективність компанії завдяки кільком ключовим перевагам (рис.3.1):

Рисунок 3.1 – Переваги від запровадження SAP

Джерело: складено автором на основі [46]

SAP дозволяє автоматизувати та інтегрувати основні бізнес-процеси, включаючи виробництво, логістику, фінанси, закупівлі та управління персоналом. Це дозволяє зменшити витрати на ручну працю, знизити кількість помилок та забезпечити більш ефективне управління ресурсами. Завдяки цьому, компанія може швидше реагувати на зміни ринкових умов та підвищувати оперативну ефективність.

Система SAP надає можливість отримувати реальні дані в режимі реального часу, що значно покращує процес прийняття рішень. Використовуючи аналітичні інструменти SAP, керівництво може проводити глибокий аналіз фінансових показників, відстежувати динаміку витрат та доходів, а також прогнозувати майбутні результати. Це сприяє прийняттю більш обґрунтованих та стратегічно важливих рішень, що в кінцевому результаті підвищує рентабельність.

SAP допомагає оптимізувати управління запасами, зменшуючи надлишкові запаси та мінімізуючи витрати на зберігання. Це особливо важливо для ТОВ «Баядера Логістік», яке займається логістикою та має значні витрати на зберігання та транспортування продукції. Оптимізоване управління

логістичними процесами дозволяє знизити час доставки, покращити обслуговування клієнтів та зменшити витрати.

Система SAP дозволяє забезпечити відповідність всім необхідним нормативним вимогам та стандартам. Це включає автоматичне ведення обліку, звітності та контролю за дотриманням внутрішніх політик і зовнішніх регуляторних вимог. Завдяки цьому знижується ризик штрафів та інших санкцій, що позитивно впливає на фінансовий стан компанії.

Автоматизація рутинних завдань та покращення доступу до інформації підвищують продуктивність праці працівників. SAP дозволяє співробітникам зосередитися на більш стратегічних завданнях, що підвищує загальну ефективність компанії. Крім того, інтеграція системи з іншими інформаційними системами підприємства забезпечує більш швидкий обмін даними та інформацією, що сприяє покращенню координації роботи різних відділів.

SAP дозволяє ефективніше управляти взаємодією з постачальниками та клієнтами, що включає планування потреб у сировині, управління замовленнями та зворотним зв'язком. Це допомагає забезпечити своєчасне постачання матеріалів та покращити рівень обслуговування клієнтів, що в свою чергу може сприяти збільшенню продажів та покращенню репутації компанії.

Використання SAP дозволяє консолідувати IT-інфраструктуру компанії, зменшити витрати на підтримку та обслуговування різних інформаційних систем. Це забезпечує більш ефективне використання IT-ресурсів та знижує загальні витрати на IT.

Впровадження SAP на ТОВ «Баядера Логістик» може стати потужним інструментом для підвищення прибутковості та конкурентоспроможності компанії за рахунок оптимізації бізнес-процесів, покращення управління ресурсами та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Впровадження ERP-системи SAP на ТОВ «Баядера Логістик» буде запроваджуватися на базі хмарних сервісів SAP, що усуває потребу у встановленні додаткового обладнання.

Прогнозовані витрати на запровадження ERP-системи SAP на ТОВ «Баядера логістик» подано у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Прогнозовані витрати на запровадження ERP-системи SAP на ТОВ «Баядера логістик»

Категорія	Сума, тис.грн
Впровадження	9527
Адаптація програмного забезпечення	380
Тестування	175
Документування	185
Загальні витрати на навчання персоналу	156
Щорічні витрати на оплату послуг консультантів	132
Всього щорічні витрати	7978
Усього	18533

Джерело: розраховано автором.

Витрати на впровадження включають основні витрати на встановлення та налаштування ERP-системи SAP. Вони охоплюють закупівлю ліцензій, налаштування системи відповідно до потреб компанії. Витрати на адаптацію програмного забезпечення включають модифікацію системи під конкретні бізнес-процеси компанії. Це може включати розробку додаткових модулів або інтеграцію з існуючими системами.

Витрати на тестування необхідні для проведення різних видів тестування (функціонального, навантажувального, безпекового) для забезпечення працездатності та надійності системи перед її повним запуском.

Витрати на створення документації, яка включає в себе користувацькі інструкції, технічну документацію для адміністраторів систем та інші необхідні

Загальні витрати на навчання персоналу передбачає витрати на навчання співробітників компанії роботи з новою системою, що включає проведення тренінгів, семінарів та створення навчальних

Щорічні витрати на оплату послуг консультантів покриватимуть регулярні витрати на послуги консультантів, які забезпечують підтримку, оптимізацію та адаптацію систем

Очікуваний ефект від впровадження ERP-системи SAP на ТОВ «Баядера логістик» подано у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Економічний ефект від запровадження ERP-системи SAP на ТОВ «Баядера логістик»

Показник	Звітний рік	Плановий рік	Відхилення (+;-)	
			абсолютне, тис. грн.	відносне, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	10442240	10786834	344593,92	3,30
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг), тис. грн.	8 081 490	8 100 023	18 533	0,23
Валовий прибуток , тис.грн	2 360 750	2 686 811	326 061	13,81
Адміністративні витрати, тис.грн	173 044	153490,03	-19 554	11,3
Інші операційні витрати, тис.грн	1783369	1547964,3	-235 405	13,2
Витрати на впровадження ERP-системи, тис.грн	-	18533	x	x
Фінансовий результат від операційної діяльності	342 205	966 824	624 619	182,52761

Джерело: розраховано автором.

Запровадження ERP-системи на підприємстві «Телекарт-Прилад» призведе до значних змін у ключових показниках діяльності та забезпечить конкурентні переваги в майбутньому. Термін окупності ERP-системи складе: $18533/624619 = 0,03$ (року). Що свідчить про доцільність даного заходу

3.2. Підвищення прибутку підприємства за рахунок виробництва екологічної продукції

Сучасні підприємства повинні формувати свою довгострокову діяльність, враховуючи екологічні пріоритети, що позитивно впливатиме на природоохоронну діяльність та якість продукції. Визнання підприємствами екологічних пріоритетів сприяє тому, що екологічний фактор набуває все

більшого значення в економічних відносинах, забезпечую міжнародну конкурентоспроможність та створюватиме позитивний імідж виробнику.

Тому для підвищення прибутку та забезпечення довгострокових конкурентних переваг ми рекомендуємо ТОВ «Баядера Логістик» запровадити на підприємстві екологічний менеджмент.

Екологічний менеджмент – це управління природними процесами, яке враховує біологічні особливості об'єкта управління та соціально-економічні можливості управляючої сторони. Це сучасний механізм управління природоохоронною діяльністю, який визнаний на міжнародному рівні і використовується багатьма промисловими підприємствами вже більше десятка років. Він базується на системному підході та комплексі управлінських рішень.

Основні завдання екологічного менеджменту:

- організація екологічно безпечних виробничих процесів;
- забезпечення екологічної сумісності всіх виробництв;
- попередження негативного антропогенного впливу на природу;
- досягнення максимального результату з мінімальним збитком для довкілля;
- перетворення екологічних обмежень на нові можливості для зростання виробничої діяльності;
- оновлення продукції з урахуванням попиту та створення «зеленого» іміджу підприємства;
- впровадження маловідходних технологій;
- стимулювання природоохоронних ініціатив, що знижують витрати або сприяють зростанню доходів.

Основна мета екологічного менеджменту – підвищення довіри до підприємства через послідовне поліпшення екологічної ситуації у всіх сферах діяльності, зокрема зниження негативного впливу на довкілля.

Впровадження системи екологічного менеджменту (СЕМ) надає підприємству такі переваги:

- систематичне зниження негативного впливу на довкілля;

- скорочення виробничих та експлуатаційних витрат;
- зниження природоохоронних платежів та більш ефективне виконання вимог природоохоронного законодавства.

Також впровадження СЕМ забезпечує додаткові переваги:

- зниження ризиків виникнення аварій та масштабів їх наслідків;
- підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- можливість освоєння нових ринків;
- покращення іміджу та відносин зі споживачами, партнерами, інвесторами, державними органами та громадськістю;
- збільшення інвестиційної привабливості;
- зниження процентних ставок за кредитами;
- зниження ставок платежів з екологічного страхування.

В цілому, система екологічного менеджменту дозволяє ефективніше управляти екологічними аспектами діяльності підприємств, забезпечуючи екологічну безпеку і конкурентоспроможність. Залучення персоналу до екологічної діяльності через інформування про стан підприємства та робочих місць, а також участь у вирішенні екологічних проблем, підвищує трудовий потенціал працівників та покращує імідж підприємства. Учасники міжнародного проєкту з розвитку безперервної екологічної освіти зазначили, що для харчових підприємств, окрім впровадження СЕМ, важливу роль відіграють правові аспекти захисту навколишнього середовища та міждисциплінарний підхід до вирішення екологічних проблем.

Аналіз економічної ефективності СЕМ включає оцінку екологічної та економічної результативності. Оцінка результативності є основою аналізу ефективності СЕМ, а контроль та аналіз витрат на реалізацію заходів, зіставлення витрат і вигод від реалізації, а також розробка рекомендацій на майбутні періоди є завданням економічних і фінансових підрозділів компанії в рамках системи екологічного менеджменту.

Екологічний ефект включає зниження платежів, зменшення шкоди навколишньому середовищу, зменшення ресурсоспоживання і утворення відходів. Економічний ефект полягає у збільшенні виручки завдяки зміні ціни, собівартості та обсягів виробництва. Соціальний ефект включає зниження захворюваності і смертності населення.

Важливо, щоб це був не просто елемент поточного управління компанією, а складова конкурентної стратегії екологічного виробництва продукції, яка передбачатиме необхідність врахування наступних елементів:

- усі матеріали, що використовуються, можуть бути замінені з урахуванням їх якості, токсичності та відновлюваності;
- проводиться модернізація технологій та оптимізація технологічних процесів;
- підвищується кваліфікація персоналу та оптимізується адміністративне управління;
- модернізується кінцевий продукт, змінюється дизайн та умови зберігання;
- знижується кількість відходів, значна частина яких переробляється та використовується для виробництва інших продуктів.

Ці пункти істотно впливають на конкурентну позицію та імідж компанії.

Стандарт ISO 9001:2008 – це превентивний захід заощадження матеріальних засобів і робочого часу. Крім того, впровадження стандарту забезпечує високу організацію виробничих операцій, ретельну документацію всіх процесів і чіткий розподіл відповідальності між усіма підрозділами, включаючи вище керівництво. Система менеджменту якості по ISO 9001 дозволяє підприємствам вийти на новий конкурентоспроможний рівень. Підприємства, сертифіковані за стандартом ISO 9001: 2008, мають перевагу перед іншими. Іноді наявність сертифікованої системи менеджменту якості підприємства є одним з основних факторів для вибору такого підприємства як ділового партнера.

ISO 22000:2005 – справжній міжнародний стандарт, який встановлює вимоги до системи менеджменту безпеки харчової продукції для тих випадків,

коли організації, що знаходиться в харчовій індустрії, необхідно продемонструвати свою здатність керувати небезпеками в харчовій продукції для забезпечення того, щоб харчова продукція була безпечна під час її споживання людиною.

Він застосовується до всіх організацій, незалежно від розміру, які будь-яким чином залучені в харчовий ланцюжок і хочуть впровадити системи, які послідовно надають один одному безпечну продукцію.

ТОВ "Баядера Логістик", як компанія, що працює в індустрії алкогольних напоїв, стикається з необхідністю враховувати складні виклики, пов'язані з екологічним управлінням та сталістю. Впровадження системи екологічного менеджменту, заснованої на міжнародному стандарті ISO 14001, може суттєво допомогти компанії в досягненні цілей сталого розвитку, одночасно підтримуючи її зобов'язання перед суспільством та природнім середовищем.

Перший і, можливо, один із найважливіших аспектів впровадження екологічного менеджменту - це зниження негативного впливу на довкілля. Зокрема, виробництво алкогольних напоїв включає в себе ряд процесів, які можуть призводити до значного споживання водних ресурсів, викиду парникових газів та утворення відходів. Впровадження систематичних методів управління, як-от моніторинг споживання води та енергії, може допомогти компанії значно зменшити свій водний та енергетичний сліди, оптимізувати використання ресурсів та знизити кількість відходів.

Другий аспект – це дотримання законодавчих і регуляторних вимог. З розвитком глобальної уваги до екологічних питань, законодавство в цій області стає все строгішим. ТОВ «Баядера Логістик» потрібно не лише слідувати чинним законам, а й антиципувати можливі зміни в екологічному регулюванні. Впровадження передових екологічних практик і стандартів може не тільки запобігти потенційним штрафам і санкціям, а й покращити взаємодію з регуляторними органами.

Третій ключовий аспект – це покращення корпоративного іміджу та підвищення довіри споживачів. Сучасні споживачі все більше уваги приділяють

екологічній відповідальності брендів. Компанія, що демонструє свою відданість збереженню навколишнього середовища, може виграти лояльність клієнтів, що в свою чергу може збільшити продажі та розширити ринкову частку.

На закінчення, ефективний екологічний менеджмент може вести до значного зниження витрат. Економія витрат відбувається через зниження споживання ресурсів, оптимізацію логістики та краще управління відходами. Зменшення витрат на енергію та воду, а також збільшення ефективності переробки і утилізації відходів можуть суттєво скоротити оперативні витрати компанії. Водночас, рециклінг і повторне використання матеріалів не лише зменшують вплив на довкілля, а й допомагають компанії стати менш залежною від зовнішніх постачальників сировини та матеріалів.

Крім фінансових переваг, система екологічного менеджменту також підвищує стійкість бізнесу до ринкових та регуляторних змін. Це особливо актуально у контексті глобальних кліматичних змін та посилення урядових заходів щодо охорони довкілля. Компанія, що проактивно займається екологічними ініціативами, може швидше адаптуватися до нових умов та вимог, зберігаючи свою конкурентоспроможність та інноваційний потенціал.

Останній аспект, який необхідно розглянути, – це привабливість компанії для інвесторів. В сучасному світі інвестори все більше звертають увагу на стійкість та екологічну відповідальність компаній при прийнятті інвестиційних рішень. Наявність добре розробленої та ефективної системи екологічного менеджменту може стати вирішальним фактором при виборі між компаніями, які борються за інвестиції. Це не тільки підвищує вартість компанії на ринку, але й сприяє залученню додаткових коштів для подальшого розвитку і розширення діяльності.

Слід відмітити, що ТОВ «Баядера Логістик» активно працює над випуском екологічно безпечних продуктів, як-от торгові марки «Хлібний дар» і «Перепілка». Компанія також сертифікована за стандартами ISO 9001:2008 та ISO 22000:2005. ISO 9001:2008 сприяє економії ресурсів та часу завдяки профілактичним заходам. Впровадження цього стандарту забезпечує добре

організовані виробничі процеси, детальну документацію і чітке розмежування відповідальності усередині компанії, включаючи вище керівництво. Система якісного менеджменту згідно з ISO 9001 допомагає підприємству досягти нового рівня конкурентоспроможності. Підприємства, сертифіковані за ISO 9001:2008, часто вважаються більш привабливими діловими партнерами, адже основною метою цього стандарту є глибоке та комплексне задоволення потреб клієнтів. Якщо виникає необхідність у зміні виробництва через споживчий попит, стандарт надає змогу швидко адаптуватися, що підвищує довіру споживачів та розширює можливості на ринку.

ISO 22000:2005 є важливим міжнародним стандартом, який визначає критерії системи управління безпекою харчових продуктів. Він призначений для компаній у харчовій індустрії, які мають продемонструвати здатність контролювати потенційні ризики, аби забезпечити безпеку продукції на всіх етапах до споживання.

Стандарт можна застосовувати у будь-яких організаціях незалежно від їхнього розміру, які є частиною ланцюга постачання харчових продуктів і прагнуть розробити системи, які гарантують безпеку їх продукції. Виконання вимог стандарту може бути досягнуте за допомогою внутрішніх або зовнішніх ресурсів.

Цей стандарт передбачає наступне:

- Планування та реалізація системи управління безпекою харчових продуктів, зорієнтованої на виробництво безпечної продукції;
- Дотримання всіх законодавчих і регуляторних вимог до безпеки харчових продуктів;
- Визначення та оцінка споживацьких вимог, забезпечення їх відповідності для підвищення задоволеності споживачів;
- Ефективне поширення інформації про безпеку продуктів серед постачальників, споживачів та інших зацікавлених сторін у харчовому ланцюжку;

- Забезпечення відповідності організації до оголошеної політики безпеки харчових продуктів;
- Демонстрація цієї відповідності зацікавленим сторонам;
- Прагнення до зовнішньої сертифікації системи управління безпекою харчових продуктів, або проведення самооцінки та самодекларації відповідності до стандарту.

Інтеграція України в європейський економічний простір сприяє зростанню застосування міжнародних екологічних стандартів управління та сертифікації, зокрема ISO 14001, серед українських підприємств. Завдяки ISO 14001, українські компанії більше мотивовані до швидкого впровадження технічних та організаційних заходів, що мінімізують негативний вплив на довкілля. Сертифікат ISO 14001 слугує надійним підтвердженням надійності компанії в екологічних питаннях. Впровадження систем екологічного менеджменту (СЕМ) та сертифікація екологічних практик не лише модернізують виробництво, а й підвищують ефективність використання ресурсів у рамках природоохоронних ініціатив.

Отже, впровадження та розвиток екологічного менеджменту в ТОВ «Баядера Логістик» не тільки допомагає компанії впоратися з ризиками та викликами, але й відкриває нові можливості для розвитку та зростання. Важливо розуміти, що інвестиції в екологічну відповідальність та стійкість в довгостроковій перспективі принесуть значущі переваги на всіх рівнях організації.

Тому для підтримки конкурентної позиції на ринку та забезпечення збільшення прибутку для ТОВ «Баядера Логістик» доцільно отримати екологічну сертифікацію стандартом ISO 14001 у вигляді сертифікату СОУ ОЕМ 08.002.03.024:2014 «Напої алкогольні дистильовані. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу» (рис. 3.2.).

Рисунок 3.2. – Маркування екологічно чистого виробництва продукції

Джерело: []

ISO 14024: 2018 відноситься до екологічних програм маркування, які можуть добровільно управлятися громадськими або приватними агентствами на національному, регіональному або міжнародному рівнях. Даний стандарт встановлює принципи і процедури розробки програм екологічного маркування типу I, включаючи вибір категорій продуктів, екологічні критерії продуктів і функціональні характеристики продукту, а також для оцінки та підтвердження відповідності. Стандарт також містить інформацію про процедури сертифікації в якості основи для присудження знаку еко-маркування.

Слід підкреслити, що ТОВ «Баядера Логістик» вже здійснює перші кроки в напрямку виробництва екологічно безпечних продуктів, зокрема через такі торговельні марки як «Хлібний дар» та «Перепілка». Компанія також застосовує стандарти ISO 9001:2008 та ISO 22000:2005.

Вартість екологічної сертифікації продукції залежить від кількості заявлених категорій (типів) продукції, назв та повноти даних. Наприклад, продукція, вироблена за одним ТУ (ДСТУ, ГОСТ), розглядається як одна категорія. Документальний аудит однієї категорії продукції коштує 8000 грн. За кожну назву, яка відрізняється формулюванням чи складом, додається від 150

до 1500 грн залежно від ступеня розбіжностей між назвами та кількістю інгредієнтів.

Отже, якщо ТОВ «Баядера Логістик» претендує на сертифікацію трьох найменувань товарів у категорії «Горілчані вироби» (ТМ «Повітря», ТМ «Вакцина», ТМ «Цельсій»), кошторисну вартість документального аудиту можна розрахувати наступним чином:

Максимум: $8000 + 3 \cdot 1500 = 12500$ грн.

Мінімум: $8000 + 3 \cdot 150 = 8450$ грн.

Середнє: $8000 + 3 \cdot 650 = 9950$ грн.

Фактична ціна розраховується на основі первинного аналізу заявки на сертифікацію, до якої додані протоколи випробувань продукції, а також надання вичерпних відповідей на всі питання щодо екологічних аспектів виробництва.

Таблиця 3.3 – Витрати на впровадження СЕМ ТОВ «Баядера Логістик»

Назва витрат	Сума витрат, грн
Створення робочої групи з реалізації проєкту та розробка екологічних цілей і завдань	3800
Екологічний аудит та сертифікація (максимальне значення)	12500
Впровадження	16500
Всього	32800

Джерело: розраховано автором.

Проте, рекомендується фокусуватися на прямих витратах та безпосередньо пов'язаних з ними результатах. Категорія витрат повинна включати прямі витрати на консультації та час персоналу, а також на впровадження методів запобігання забрудненню. Прямі вигоди виявляються у вигляді зниження екологічних штрафів та зменшення витрат на ресурси, сировину та відходи. Важливо також врахувати зекономлене на усіх аспектах

матеріально-технічного забезпечення підприємства, включаючи транспортування, зберігання та поводження з відходами.

Ефективне використання економічних методів запобігання може швидко окупити інвестиції у розвиток СЕМ, особливо якщо врахувати, що з ростом підприємства витрати на впровадження зменшуються, тоді як масштаби переробки збільшуються, забезпечуючи значні економічні переваги.

ВИСНОВКИ

Прибуток виступає основним джерелом розвитку підприємства і відображає його фінансові результати, а також цілі. Він є головною рушійною силою економічних процесів і головною метою діяльності підприємства. Прибуток не лише задовольняє внутрішні потреби підприємства, а й служить джерелом формування бюджетних ресурсів держави. Прибуток визначається як частина додаткової вартості, яка була вироблена, реалізована і готова до розподілу. Він виникає разом з витратами виробництва і є об'єктивною економічною категорією, яка формується на основі потреби в первинному розподілі додаткового продукту.

Формування прибутку залежить від об'єктивних процесів, що відбуваються в суспільстві, сфері виробництва та розподілу валового внутрішнього продукту. Прибуток відображає результати фінансово-господарської діяльності підприємств і підлягає впливу різноманітних чинників. Формування прибутку має свої особливості, залежно від сфери діяльності, галузі господарства, форми власності та інших факторів. У процесі формування прибутку враховуються різні аспекти, такі як встановлений порядок визначення фінансових результатів, розрахунок собівартості продукції, загального споживчих витрат, а також визначення прибутків чи збитків від фінансових операцій та іншої діяльності.

Прибуток виступає показником ефективності діяльності підприємства і залежить від великої кількості внутрішніх і зовнішніх факторів. Ці фактори включають інфляційні процеси, законодавство, науково-технічний прогрес, соціальний розвиток регіону, обсяг виробництва і продажу, собівартість продукції, маркетингові дії та інші. У контексті формування прибутку підприємства існують два підходи: бухгалтерський і економічний

Управління прибутком є ключовим аспектом діяльності будь-якого підприємства, особливо в умовах постійно змінюваної економічної ситуації. Прибуток слугує основним джерелом фінансування розвитку підприємства, його інноваційних проектів, а також забезпечення стабільності та

конкурентоспроможності на ринку. В сучасних умовах, які характеризуються високою динамікою змін, глобалізацією та економічною нестабільністю, ефективне управління прибутком стає ще більш важливим і складним завданням.

ТОВ «Баядера Логістик» є найбільшим дистриб'ютором алкогольних напоїв в Україні. ТОВ «Баядера Логістик» є частиною "Баядера Груп", однієї з провідних компаній на ринку алкогольних напоїв в Україні. Компанія відома своїми потужними дистрибуційними каналами та забезпечує широкий асортимент алкогольної продукції для внутрішнього ринку.

ТОВ «Баядера Логістик» спеціалізується на дистрибуції алкогольних напоїв по всій Україні. Компанія обслуговує велику мережу роздрібних та гуртових клієнтів, забезпечуючи постачання продукції від місцевих та міжнародних виробників. Завдяки розвиненій логістичній інфраструктурі, компанія ефективно управляє ланцюгами постачання, забезпечуючи швидку та надійну доставку товарів. «Баядера Логістик» також активно займається маркетинговими кампаніями та просуванням алкогольних брендів, що входять до її портфоліо.

На ТОВ «Баядера Логістик», спостерігається значне зростання чистого доходу від реалізації продукції у 2023 році до 10 442 240 тис. грн, що на 44,0% більше в порівнянні з 2022 роком. Це свідчить про покращення продажів або підвищення цін. Однак, у 2022 році відбулося зниження чистого доходу на 10,5% у порівнянні з 2021 роком, що обумовлене, безперечно воєнними подіями нашої країни.

Позитивним аспектом є зростання валового прибутку у 2023 році до 2 360 750 тис. грн, що на 57,4% більше порівняно з 2022 роком, після скорочення на 12,9% у 2022 році порівняно з 2021 роком.. Це показує, що компанія змогла ефективно використати свої ресурси для покращення прибутковості.

Аналіз операційної ефективності вказує на покращення у використанні основних засобів та оборотних коштів. Фондовіддача зросла на 22,6% у 2023 році, що свідчить про більш ефективне використання основних засобів для

генерації доходів, та на кожну гривню використаних основних засобів припадало 340,36 грн чистого доходу. Щодо коефіцієнту оборотності оборотних засобів, то він зріс на 56,4% у 2023 році порівняно з попереднім роком і склав 3,7 обороту проти 2,4 оборотів у 2022р., що свідчить про швидше обертання активів компанії та покращення її ліквідності. Водночас, тривалість одного обороту зменшилась на 36,0%, що є позитивним сигналом про зниження часу, необхідного для завершення одного циклу обігу коштів.

Також спостерігається позитивна динаміка середньорічного виробітку одного працівника, який у 2023 році склав 4413,5 тис. грн/особу, що на 39,3 % більше у порівнянні з попереднім роком і є максимальним за останні 3 роки. Однак, зниження середньооблікової чисельності працівників на 12,2% у 2022 році може вказувати на необхідність оптимізації кадрової політики для забезпечення стабільного зростання. Зменшення витрат на 1 грн реалізованої продукції на 2,4% у 2023 році також свідчить про підвищення операційної ефективності компанії.

З аналізу показників фінансової діяльності ТОВ «Баядера Логістик» видно, що компанія відчувала значні коливання у своїх фінансових показниках протягом 2021–2023 років. Зокрема, чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році знизився на 10,5% порівняно з 2021 роком, що в абсолютних числах становить –852 120 тис. грн. Проте у 2023 році дохід зріс на 44%, що є позитивною тенденцією і свідчить про успішні заходи щодо відновлення та зростання. Водночас, повна собівартість реалізованої продукції у 2022 році також знизилася на 9,9%, але у 2023 році зросла на 40,5%, що може бути пов'язано з інфляційними процесами або збільшенням витрат на виробництво.

Валовий прибуток компанії у 2022 році знизився на 12,9%, однак у 2023 році зріс на 57,4%, що вказує на покращення маржі прибутковості. Інші операційні доходи показали значне зростання у 2022 році на 233,1%, але потім знизилися на 51,6% у 2023 році. Фінансовий результат до оподаткування продемонстрував значні коливання: у 2022 році компанія зазнала збитків на суму –32 955 тис. грн, але у 2023 році прибуток зріс до 76 744 тис. грн, що

вказує на покращення фінансової стійкості та ефективності управління витратами. Загалом, аналіз свідчить про те, що ТОВ «Баядера Логістик» змогла адаптуватися до викликів ринку, покращивши свої ключові фінансові показники у 2023 році після складного періоду у 2022 році.

Використання ERP-систем (Enterprise Resource Planning) є критично важливим для сучасних підприємств, оскільки вони забезпечують інтеграцію всіх основних бізнес-процесів в єдину інформаційну систему. Це дозволяє покращити ефективність управління, оскільки вся необхідна інформація стає доступною в режимі реального часу. З такою системою підприємства можуть оперативно приймати обґрунтовані рішення, що сприяє зменшенню витрат, підвищенню продуктивності праці та оптимізації використання ресурсів. Крім того, інтеграція різних підрозділів у єдину систему дозволяє уникнути дублювання даних і зменшити ймовірність помилок.

Сучасні підприємства повинні формувати свою довгострокову діяльність, враховуючи екологічні пріоритети, що позитивно впливатиме на природоохоронну діяльність та якість продукції. Визнання підприємствами екологічних пріоритетів сприяє тому, що екологічний фактор набуває все більшого значення в економічних відносинах, забезпечую міжнародну конкурентоспроможність та створюватиме позитивний імідж виробнику.

Тому для підвищення прибутку та забезпечення довгострокових конкурентних переваг ми рекомендуємо ТОВ «Баядера Логістик» запровадити на підприємстві екологічний менеджмент. Також для підтримки конкурентної позиції на ринку та забезпечення збільшення прибутку для ТОВ «Баядера Логістик» доцільно отримати екологічну сертифікацію стандартом ISO 14001 у вигляді сертифікату СОУ ОЕМ 08.002.03.024:2014 «Напої алкогольні дистильовані. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Самардакова Т. М. Генеза поняття прибутку в економіці. *Вісник науки*. 2018. №9. С. 137-139.
2. Продіус І. І., Філіппова С. В., Захарченко С. В. Економіка підприємства: короткий курс. Харків: Одіссей, 2016. 192 с.
3. Орехова А. І., Костюченко А. І. Економічна сутність категорії «прибуток». *Інноваційна економіка*. 2013. № 7. С. 313-316.
4. Суторміна В. М. Фінанси зарубіжних корпорацій: Підручник. Київ: КНЕУ, 2014. 566 с.
5. Пеліхов Є.Ф., Іванова О.А., Сумець О.М. Економіка сучасного підприємства: Навчально-методичний і практичний посібник. К.: «Хай-Тек Прес», 2008. 344
6. Бланк І.А. Управління прибутком. К.: «Ніка-Центр», 2007. 768 с.
7. Єпіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка та суспільство*. 2016. № 3. С. 189–192.
8. Богацька Н.М., Кузьменко М.М. Прибуток підприємства як рушійна сила функціонування ринкової економіки. *Вісник ХНУ. Хмельницький*, 2018. №2. С.102–105.
9. Економіка підприємства: Підпучник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. К: КНЕУ, 2001. 528 с.
10. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>
12. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
13. Блонська В.І. Васильців Т.Г., Гринкевич С.С. Економіка підприємства: теорія і практикум : [навч. посіб.]. Львів : Магнолія 2012, 688 с.

14. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор - Видавництво, 2016. 378 с.
15. Осипов В.І. Економіка підприємства: Підручник. Одеса: «Маяк», 2005. 718 с.
16. Спіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця : ВНТУ, 2017. 143 с.
17. Янковий О. Г., Г.В. Кошельок. Фактори формування прибутку підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр.* Одеський держ. екон. ун-т. Одеса. Вип. 43 (3). 2011. С. 298-305.
18. Блонська В. І. Прибуток – особливості його формування та використання в ефективному управлінні підприємством. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2011. Вип. 21. С. 179-185 2.
19. Панченко І. Методичні підходи до аналізу операцій з формування та розподілу прибутку підприємства: критичний аналіз. *Економічний аналіз*. 2022. Вип. 10. Ч. 4. – С. 279-283.
20. Белінська С. М., Крисіна І. О. Управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9879> (дата звернення: 04.06.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.1.16
21. Бондаренко Н.С., Тюленева Ю.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві. *Збірник наукових праць молодих вчених факультету менеджменту та маркетингу КПП ім. І. Сікорського «Актуальні проблеми економіки та управління»*. 2017. Вип. 11. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22587>
22. Воронкова Т.Є., Безпалько Н.Ю. Шляхи підвищення прибутковості підприємства в умовах нестабільного середовища. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 19. С. 42–44.

23. Николишин С.Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. *Молодий вчений*. 2017. Вип. № 2. С. 299–303.
24. Гуменюк В.С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 20. С. 51–55.
25. Оніщук В., Панасик Ю. Сучасні підходи до управління прибутком підприємства. *Міжнародний та вітчизняний досвід організації, функціонування та розвитку економічного аналізу*. С. 63–64.
26. Белінська С.М., Крисіна І.О. Управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.1.16>
27. Жигалкевич Ж.М., Фісенко Е.С., Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск № 4. С. 145–148.
28. Лойко В.В. Шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення дієвості управління прибутком промислового підприємства в сучасних умовах господарювання. *Міжнародний науковий вісник*. 2015. № 7. С. 122–126.
29. Скибенко Т.С., Чемерис М.В. Формування стратегії управління прибутком підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2011. № 6 (51), ч. 2. С. 152–160.
30. Павлюк І.О. Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 1. С. 84–88.
31. Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. Особливості планування рівня рентабельності вітчизняних підприємств в сучасних умовах. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2017. Вип. 24. Ч. 2. С. 178–188. URL: <http://www.ej.kherson.ua/index.php/arkhiv-vidannya/2017?id=70>

32. Гринько Т. В., Гвініашвілі Т. З., Бостинчук Д. М. Теоретичні основи розробки стратегії прибутковості підприємства. *The Scientific Heritage*. 2023. №.105. С. 28-31.
33. Демкура Т. В., Маркович І. Б. «Колесо життєвого балансу» як інструмент підвищення самоусвідомлення та мотивації людини в контексті сучасних світових трендів. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 82. №. 3. С. 152-164. 4.
34. Драченко А., Юрчишена Л. Концептуальний підхід до моделювання впливу фінансових показників на прибуток підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. №. 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-44>.
35. Павлюк І. О. *Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення*. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. №. 1. С. 84-88.
36. Соколова Е. Проблеми управління прибутком підприємств URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_32_37_37 (дата звернення 10 January 2022).
37. Гладка Л. І., Домащенко М. О. Управління прибутком в сучасних умовах. *Економіка і регіон: наук. вісник Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка*. 2012. № 1(32). С. 18–23.
38. Шашина М. В. Методи управління прибутком підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2015. № 1. С. 55–60.
39. Бондаренко Н.С., Тюленева Ю.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених*. 2017. № 11. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22587> (дата звернення: 04.01.2022).
40. Офіційний сайт Баядера-Груп. URL: <https://bayaderagroup.com>
41. Корчинський А. CEO Bayadera group: Навіть у важкі часи війни ми працюємо, бо нам тут жити і відбудовувати майбутнє. URL: https://www.epravda.com.ua/cdn/cd1/2023/ceo_bayadera/

42. Баядера Логістик. URL:
<https://wareteka.com.ua/uk/company/bayadera-logistik/>
43. Фінансова звітність за 2023 рік ТОВ «Баядера Логістик». URL:
https://clarity-project.info/edr/35871504/finances?current_year=2023
44. Фінансова звітність за 2022 рік ТОВ «Баядера Логістик». URL:
https://clarity-project.info/edr/35871504/finances?current_year=2022
45. Фінансова звітність за 2021 рік ТОВ «Баядера Логістик». URL:
https://clarity-project.info/edr/35871504/finances?current_year=2021
46. Офіційний сайт SAP. URL:<https://www.sap.com/ukraine/index.html>
47. Екологічне управління та безпека бізнесу: курс лекцій. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. Тернопіль, 2017. 338 с.
48. Система екологічного менеджменту. URL: <https://www.dqsglobal.com/uk-ua/navchajtesya/blog/sistema-ekologichnogo-menedzhmentu-povnij-posibnik>